

SLUGA BOŽJI ALOJZIJE STEPINAC

"Kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkog, držimo nebeskim zaštitnikom njegove rodne zemlje, u kojoj su i on osobno i Sveta Crkva pretrpjeli velike patnje", Papa Ivan XXIII, u Konzistoriju, 28.III.1960.

God. 1 (1994) 11. listopada GLASNIK POSTULATURE BROJ 4 CIJENA 5KN

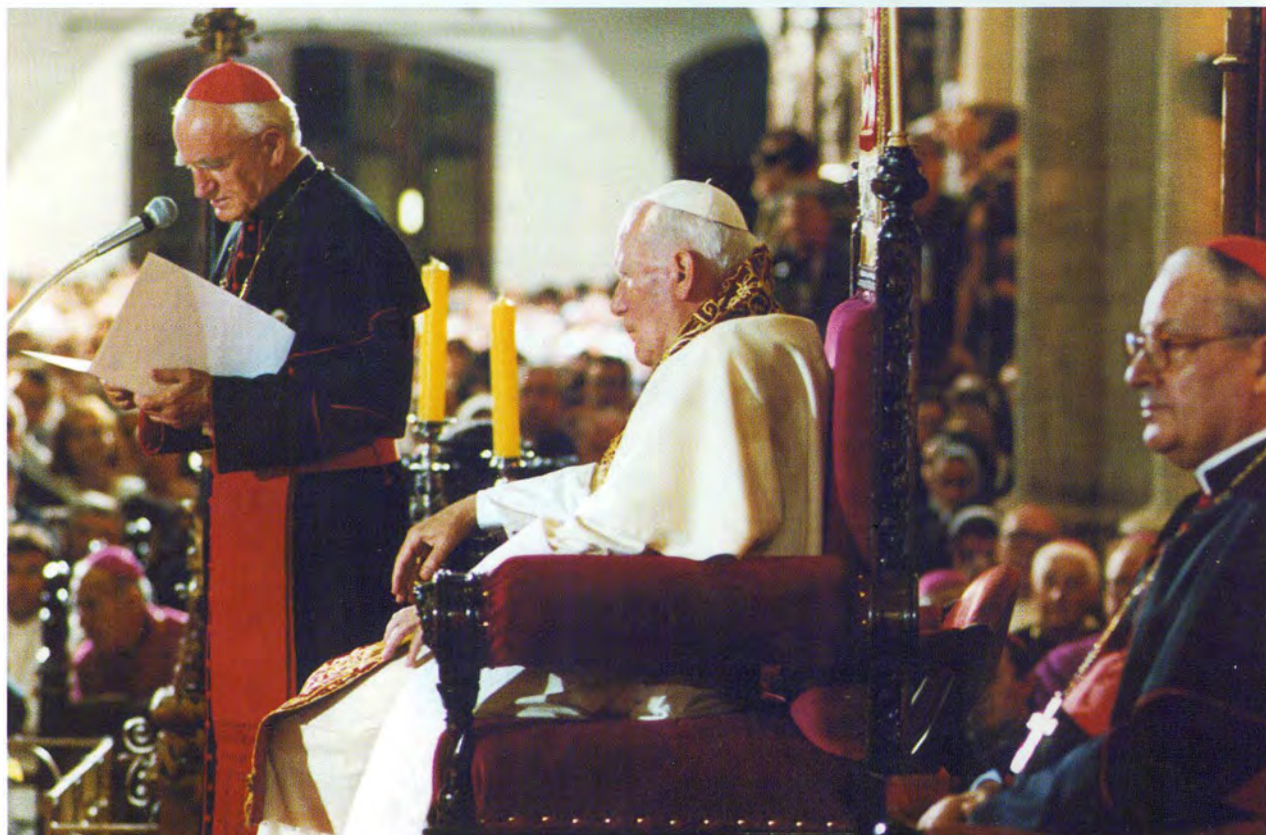
PAPA IVAN PAVAO II. O SLUZI BOŽJEMU ALOJZIJU STEPINCU
Zagreb, od 10. do 11. rujna 1994.

KARDINAL STEPINAC BIJAŠE BEDEM CRKVE U HRVATA

Govor prigodom dolaska u zračnu luku Pleso u Velikoj Gorici, 10. rujna 1994: "Posebno bih htio izraziti svoje poštovanje prema Hrvatima koji su se istaknuli u evanđeoskim krepostima, koji su se dokazali svetim i uzornim životom: mislim, među ostalim, na mučenika franjevca svetoga Nikolu Tavelića (+ 1391); na oca kapucina svetog Leopolda Bogdana Mandića, apostola sakramenta ispovijedi, kojega sam imao radost proglasiti svetim 1983. godine. Mislim na blaženog Marka Križevčanina (+ 1619). Treba potom podsjetiti na istaknutu i uvelike štovanu osobu Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, bedem Crkve u Hrvata te na bezbrojne sinove i kćeri ove zemlje koji su posvjedočili svoju vjeru i hrabrost i u novije vrijeme kada su se, u ime ljudskih prava i kršćanskog dostojanstva, suprotstavljali jarmu ateističkoga komunizma."

SVJEDOČANSTVO ZA KRISTA DO MUČENIŠTVA!

Kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački, u pozdravnom govoru Papi Ivanu Pavlu II, u zagrebačkoj katedrali, 10. rujna 1994:
"Sveti Oče!...Kroz vrijeme velikih iskušenja za Crkvu brojni svećenici, redovnici i redovnice uz brojne vjernike svjedočili su svoju vjernost i ustrajnost u svetom pozivu uz cijenu raznih odricanja i poniženja, čak i do mučeništva. Znak i simbol svih tih iskušenja i ustrajne vjernosti Bogu i Crkvi bio je i ostaje zagrebački nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac, sada Sluga Božji. On u svom svjedočanstvu sabire svjedočanstva vjernosti svećenika, redovnika i redovnica i nebrojenih vjernika. Sav prožet

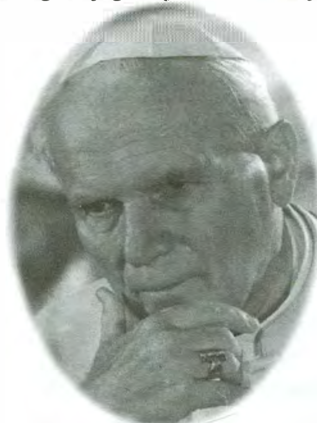
Urednikova riječ

Pohod pape Ivana Pavla II. Crkvi u hrvatskom narodu, hrvatskoj državi i svim ljudima dobre volje događaj je koji će biti trajno nadahuće za proživljeniji, zauzetiji i odgovorniji kršćanski život svakog katoličkog vjernika. Nije on, naime, došao kao obični pohoditelj: došao je u ime Kristovo, kao zastupnik neprolaznih vječnih istina o Bogu stvoritelju, otkupitelju i posvetitelju čovjeka, kao poslužitelj istine, glasnik mira, prijatelj malenih, tješitelj progonjenih zbog pravednosti, ucviljenih, gladnih, zatvorenih, obespravljenih. Milijunsko mnoštvo, iz svih hrvatskih krajeva i dijaspore, svih staleža i dobi, koje ga je pozdravljalo na ulicama hrvatske prijestolnice i s njime dijelilo zajedništvo vjere i ljubavi na euharistijskom slavlju o 900-toj obljetnici osnutka Zagrebačke nadbiskupije moglo se još jednom osvjedočiti o snazi otkupiteljske ljubavi koja se s križa na Golgoti, po Kristovoj muci, smrti i uskrsnuću, uprisutnjuje u zajedništvu ljubavi zajamčenom osobom Petrova nasljednika. Stoga je susret svakog vjernika, fizički ili duhovno prisutnog na slavljima kojima je Papa predsjedao, obilježen tim i takvim vrhunaravnim, božanskim sadržajima, po kojima se jača vjera, raste pouzdanje i hrani ljubav.

Jedino se u toj otkupiteljskoj stvarnosti koja oživljuje i u zajednicu Crkve objedinjuje Kristove učenike može istinski oćutjeti oduševljenje praćeno molitvom, koje je ispunilo, potaknulo i ohrabrilo milijune vjernika dok su svojim očima promatrali i misaonom molitvom pratili zakoračaj, klečanje i molitvu Pape Ivana Pavla II. na grobu Sluge Božjega Alojzija Stepinca u zagrebačkoj prvostolnici.

Uistinu je znakovito pitanje što ge ja Papa na ulazu u katedralu uputio mons. Đ. Kokši: "Gdje je grob kardinala Stepinca?" Ovo pitanje u sebi sadrži rječničko blago kojim su evanđelisti sricali zbilju Kristova uskrsnuća: "Kamo ste ga položili?" (Iv. 20, 15). "Evo mjesta gdje ga položiše" (Mk. 16, 6). U tom kratkom, ali značajnom razgovoru, sadržana je sva evanđeoska istina kojoj je Papa svjedok: u Isusu Kristu zajamčena je pobjeda života nad smrću, istine nad laži, ljubavi nad mržnjom. Upravo radi nepokolebljive vjere Alojzija Stepinca u takvu pobjedu Papa pita za grob kardinala Stepinca, pohađa ga i na njemu moli.

Tim činom vjere, Sveti Otac je potkrijepio nama znanu istinu o nevinosti Sluge Božjega pred sudom povijesti i njegov svetački život pred sudom Božjim. Tim očitovanjem potvrđena je povijesna stvarnost i očitovana suvremenost spoznaje u kojoj se razabire kako je nepoznato da bi koji Petrov nasljednik, u ovom stoljeću, pastiru jedne mjesne Crkve iskazao toliko poštovanje, zauzeto priznanje i vjerničko osvjedočenje, kakvim su se odlikovali Papa Pio XII, Ivan XXIII, Pavao VI. i Ivan Pavao II. prema zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu. To je priznanje zacijelo nedjeljivo od jedinstvenog svjedočanstva njegove vjernosti Kristu Bogu i njegovoj Crkvi utemeljenoj na

Petrov je nasljednik molio s nama i među nama

Petru i njegovim nasljednicima, kojim se čitava svog života odlikovao Alojzije Stepinac, i u kojoj je ustrajao do svetačke, mučeničke smrti. Isto tako, nije poznato da bi koji bi pastir jedne mjesne Crkve u ovom dvadesetom stoljeću takvom odanošću i vjernošću do smrti, branio jedinstvo jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve, koju Petrovi nasljednici učvršćuju u ljubavi, kakvom se odlikovao Sluga Božji Alojzije Stepinac.

Dok osluškujem Vaše riječi i čitam brojna Vaša pisma, dragi čitatelji, mnoga s upitima: "Kako to da Papa nije sada proglasio blaženim kardinala Stepinca?", prisjećam se razmišljanja apostola koji su, umjesto nebeskog kraljevstva, očekivali zemaljsko: "A mi smo se nadali!" (Lk 24. 21). Odgovor na to dao je sam Sveti Otac pohodom Crkvi i državi Hrvatskoj i tom prigodom izgovorenih riječi i očitovanih znakova. Kao Postulator u Kauzi proglašenja blaženim Sluge Božjega Alojzija Stepinca želim odgovoriti na postavljene upite s osvjedočenjem da će se, čim kanonski (pravni) dio u postupku proglašenja blaženim bude završen, pristupiti k tom, s pravom iščekivanom, željenom i opravdanom crkvenom priznanju. Nakon pohoda Pape Ivana Pavla II. zemlji, Crkvi i narodu iz kojega Sluga Božji Alojzije Stepinac, kao kandidat za čast oltara, dolazi i potječe, s još većom sigurnošću možemo pripremati takav susret s Petrovim nasljednikom. Papa je jasno očitovao, otklanjajući zlobu i opakost neutemeljenih optužbi koje se sustavno i zlonamjerno ponavljaju protiv Sluge Božjega, da je osoba Sluge Božjega Alojzija Stepinca uzor evanđeoske vjernosti, odakle je nedvojbeno zaključiti da je i kauza njegova proglašenja blaženim na čast Katoličkoj crkvi. Nitko dobronamjeran i nikada neće moći osporiti povijesne činjenice kojima je Sluga Božji Alojzije Stepinac osvijetlio lice Katoličke crkve u tragičnim danima njezina progonstva u dvadesetom stoljeću.

Razmišljajući o tim dramatičnim danima koji u sebi sažimlju svu povijest katoličkog identiteta u uvom dijelu svijeta, Sveti Otac je ustvrdio kako je kardinal Alojzije Stepinac "najsvjetliji lik" Katoličke crkve u Hrvata. Mnogi su tada pomislili i u tom uvjerenju ostali, da je Papa rekao: "najsvetiji lik", prečuvši ponovljeno i potpunoma jasno izgovorenu riječ "najsvjetliji lik". Znajući i on sam, u kojem je stanju kanonski dio Kauze, izgovorio je riječi koje su jasan nagovještaj događaju kojemu ide u susret Crkva u Hrvata i svekolika zajednica katoličkih vjernika.

Do toga susreta, svima nam je pokročiti još smjelije i vjernije putem Krista Gospodina, čiji je nauk Alojzije Stepinac tako živio, da je Bogu ugodio. Njegova osobna i proživljena vjera, koju u ovom broju Glasnika na osobit način predočuju misli o osobnoj i zajedničkoj (obiteljskoj) molitvi krunice, neka bude odskočište za obnovu svakog pojedinog vjernika, svake obitelji i cijelog naroda.

Takvom cilju neka posluže svjedočanstva, dokumenti i članci ovoga broja Glasnika, što Vam dolazi u ruke nakon blagoslovljenog pohoda Pape Ivana Pavla II, u mjesecu Gospine krunice, prigodom Misijske nedjelje i o 48. obljetnici nepravedne osude Sluge Božjega.

Urednik

KAZALO

Sluga Božji Alojzije Stepinac - Glasnik Postulature - God. 1 (1994) Broj 4. **Izdavač:** Postulatura Sluge Božjega Alojzija Stepinca, Kaptol 31 - 41000 Zagreb. **Uređuje i odgovara:** Dr. Juraj Batelja, Kaptol 31 - 41000 Zagreb. **Adresa uredništva:** Postulatura Sluge Božjega Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 41000 Zagreb, telefon: 275-122. **Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva "čudo", "svetost", "svetac" i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja.** O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva. **Lektor:** Dr. Ante Stamać. **Tehnički urednik:** Mladen Hučić, Derenčinova 8. **Cijena:** 5 kuna; za inozemstvo 3 DEM ili 3 USD. Izlazi četiri puta godišnje s dopoštenjem crkvenih poglavara. Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Br. 532-03-1-7-94-01, časopis "Sluga Božji Alojzije Stepinac" oslobođen je plaćanja poreza na promet. **Tisak:** tiskara Škaler, Nova Ves 7

SRCE MRTVO - ŽIVI, ČUVAJ, BDIJ

Kardinalu Stepincu

"U katedralu, kad su teške noći,
Na Banov grob zna neka žena doći
S teškim križem cijele jedne nacije."
(Antun Gustav Matoš)

I čuj nas mrtvi kneže, jer ovo Ti moramo reći:
Danas smo gordiji na Te, nego smo ikada bili,
U trnove vijence Tvoje snagu svoju smo slili,
Oni su biserje, blago - grb i znamen naš.

Trinaest godina teških - trinaest postaja križa,
Sve do raspeća svoga prošo si dignuta čela,
I ako je sjena tuge na dušu tvoju sjela
poniko nikada nisi - čvrst ko litica siva,
kroz Tebe vjera ključala je živa
i silnik je pred njom u nemoći stao.

I čuj, mrtvi kneže, i ovo Ti imamo reći:
Još su pred nama dani u kojima ljudska nemoć
zakone svoje kroji i pravdu Božju ruši,
kroz nju će opet mržnja prava naša da guši
i živi gasi plamen sa prastarih ognjišta naših.

I još će noćni orkani lomiti hrastove naše,
odkidat samo grančice, lišće i koru,
i mi ćemo sunčanu dočekati zoru,
jer Ti ćeš uz nas bdjeti...

I s nama budi uvijek - anđeo plamena mača
David i Samson, - naš branič i div,
Ostani s nama:
U grobu mrtav - u Hrvatskoj živ!

A žena ona, što je pjesnik vidje,
za teških noći "s križem cijele nacije"
s Banova Tvome grobu pridje
i glasno zbori:
"Srce mrtvo - živi čuvar budi
Na križu tvrdom razpete Kroacije."

Tomislav Mesić

PREDGOVOR MONS. FRANE FRANIĆA

SVJETLO NA PUTU IZ TAME

Moje uspomene na kardinala Alojzija Stepinca

Mons. Frane Franić, nadbiskup Splitsko-makarski u miru, rođen je 29. prosinca 1912. u Kaštel Kambelovcu. Za svećenika je zaređen 25. prosinca 1936. Izabran za naslovnog biskupa Crkve u Agatopoli 22. rujna 1950, i posvećen za biskupa 17. prosinca 1950. Dana 27 srpnja 1969, uspostavom Splitske nadbiskupije i metropolije, postao nadbiskupom. Godine 1988. naslijedio ga je mons. Ante Jurić.

Bio sam u Zagrebu, vježbajući se, malo manje od 2 godine, u isusovačkoj askezi, kao novak Družbe Isusove. Tada je i među isusovcima pukao glas o imenovanju mladog tajnika nadbiskupa Bauera Alojzija Stepinca za koadjutora istoga Nadbiskupa, dakle, s pravom nasljedstva. Taj glas je veoma povoljno odjeknuo u tom isusovačkom krugu. Isticalo se da je Stepinac bio student Gregoriane, dakle, isusovačke Univerze, u Rimu, i ujedno pitomac Germanicuma, koji su zavod vodili također isusovci. Stepinac je ubrzo došao na Jordanovac 110, u isusovački novicijat, da obavi duhovne vježbe od 8 dana. Imao je zbilja strogo asketski izgled. Govorilo se da je bio "Solunac," pa je ponetko kimnuo glavom, ali su svi ostali zadivljeni njegovim vanjskim produhovljenim izgledom.

Pomišljalo se da panslavizmom i jugoslavenstvom plovi i mladi Stepinac. Ali to je bila zabluda.

Kako bilo da bilo, mi se nismo mnogo zanimali za politiku, nego smo bili utopljeni u naše asketske kontemplacije i praktične vježbe. A mladi Stepinac nam se učinio, za tih 8 dana, kada je jeo s nama, u istoj blagovaonici, kao Bogom dana osoba da bude na čelu najveće naše nadbiskupije i kao takav da bude na čelu hrvatskog episkopata te na čelu Biskupske konferencije Jugoslavije. Posebno smo bili zadovoljni njegovim pozdravnim govorom što ga je održao u blagovaonici, na početku svojih duhovnih vježbi. Nije tu bilo nikakve diplomacije, nego stroga vjerska načela Svetoga Ignacija, koja je usisao u Rimu, kod isusovaca.

Poslije sam prekinuo novicijat, malo prije njegova završetka, te nastavio i završio dvije zadnje godine teologije u Splitu. Tada sam bio poslan u Rim, gdje sam na Gregoriani postigao akademske graduse iz teologije. U to vrijeme, od 1938. do 1941, stanovao sam u našem hrvatskom zavodu sv. Jeronima. Tamo je češće dolazio nadbiskup Stepinac radi izvještaja Svetoj Stolici o stanju Crkve u Hrvatskoj i u Jugoslaviji. I tu smo se svi divili asketskom izgledu i govoru još mladog nadbiskupa Stepinca, osobito njegovim kratkim riječima koje je izgovarao u našoj blagovaonici. Iz tih riječi je izbijala duboka predanost Bogu. Nikada nisam s njim dolazio, kroz sve te godine, u osobni dodir.

U srpnju 1941. godine vratio sam se u svoju splitsku biskupiju, bio imenovan profesorom vjeronauka u našoj klasičnoj gimnaziji, kojoj je talijanska okupatorska vlast priznala pravo javnosti, ali uz uvjet da u toj gimnaziji mlade sjemeništarce ne smiju poučavati tri mlada svećenika profesora, koja su u talijanskom programu potalijančivanja Dalmacije mogla ometati taj njihov program. To su bili svećenici: prof. Rafael Radica, prof. Janko Pavlinović i prof. Frane Franić.

Sa Zagrebom i sa Stepincem nismo imali nikakve veze. Biskup Bonefačić je ostao član nove Hrvatske biskupske konferencije, jer su, osim Splita, Kaštela, Trogira i Šolte, ostali dijelovi biskupije bili slobodni hrvatski teritorij, iako su bili okupirani od talijanske vojske, koja se borila protiv partizana, iako ih je po kasnijoj izjavi generala Roatte, koji je bio komandant te talijanske vojske, obilno naoružavala i, da bi "zaštićivala Srbe od Hrvata", uvrstili su srpske četnike, kao posebnu formaciju, u talijansku vojsku u Dalmaciji. Ti su četnici, pod vidom borbe protiv partizana, palili kuće i ubijali naš svijet, pa su čak ubili, pod talijanskom zastavom, i nekoliko naših svećenika-župnika.

Biskup Bonefačić bio je veliki prijatelj Stepinca i uopće Zagreba. On se dao posvetiti kao biskup u zagrebačkoj prvostolnici, a ne u Splitu, od nadbiskupa Bauera, 1923, a mislim da je kod biskupskog posvećenja Stepincu bio suposvetitelj.

Mons. Frane Franić, nadbiskup splitsko-makarski u miru

Međutim, za vrijeme čitavog II. svjetskog rata, od 1941. do 1945, stari biskup Bonefačić nikada nije bio u Zagrebu.

Nadbiskup Bauer, a kasnije i nadbiskup Stepinac, dolazili su prije rata, na odmor, na Brač, u kuću sestara milosrdnica. Prolazili su kroz Split, ali ja sam bio ili još bogoslov splitske bogoslovije ili sam bio na Gregoriani u Rimu. Pa ni s biskupom Bonefačićem nisam imao nikakvih posebnih veza. On me je poslao u Rim na preporuku mojih starješina i profesora Teologije u Splitu, a mene je vrlo malo poznavao, baš kao i ostale sjemeništarce i bogoslove; oslanjao se u svemu na izvještaje starješina i profesora.

Počeo sam predavati, ilegalno, 1942. ujesen na splitskoj Teologiji, koju su Talijani ukinuli, odmah po aneksiji Splita Italiji, 1941, pa su bogoslovi s anektiranog područja splitske biskupije morali ići u zadarsku Bogosloviju, da se tako podvrgnu odgoju nadbiskupa zadarskog Monzanija i njegovih pomagača, u smislu talijanskog preodgajanja. Bio je to dobar Nadbiskup i dobri profesor i odgojitelj u Zadru, ali veliki Talijan.

Zaista smo bili u teškoj situaciji s obzirom na očuvanje hrvatske nacionalnosti. Ali mi smo se svećenici čvrsto držali. Sjećam se da nisam ni jedamput pozdravio talijanskog vojnog kapelana, koji je stanovao s nama u istoj sjemenišnoj zgradi, iako sam mimo njega prolazio više puta na dan. Poslije mi je bilo žao zbog toga mog postupka, jer je to bio dobar redovnik passionist, koji nije bio kriv zbog talijanskog imperijalizma. Ali toliko je bilo naše ogorčenje što smo bili "prodani" Italiji!

Kroz sve to vrijeme dopirali su do nas govori Stepinčevi, koji je osuđivao sve zločine partizana (ubili su u samoj Splitko-makarskoj biskupiji 50 svećenika), četnika, fašista, nacista i ustaša. On nije odobravao logor Jasenovac, već ga je osuđivao. Ipak su, u poslijeratnom periodu, Srbi iskorištavali Jasenovac za svoju komunističku protuhrvatsku i protukatoličku propagandu pomnožavajući žrtve Jasenovca, kako nam ozbiljne statistike pokazuju za oko 20 puta, a prešućuju svoje žrtve, koje su vjerojatno bile i veće od ustaških. Sjetimo se samo na primjer žrtava u Bleiburgu, u raznim Jazovkama i Kevinim jamama.

Zaista nam je Stepinac bio kao svjetlo koje nam je pokazivalo put iz te tame. Mi smo ovdje, slijedeći i interpretirajući Stepinčeve propovijedi, očekivali dolazak engleske mornarice i uspostavu demokratskog režima, ali, nažalost, uzalud...Stepinac je postao heroj Crkve, heroj evanđeoskog rodoljublja.

Napokon, "naš Svetac", to jest Stepinac, bio je i uhićen, samo zato što se nije htio odreći Pape. On je bio ubrzo i osuđen na 16 godina strogog zatvora, dio kojega je izdržao u Lepoglavi, imajući ipak "custodiam honestam". To je bilo pod utjecajem samoga Tita, koji je u svojoj duši bio uvjeren u nevinost Stepinčevu, ali je usred uzavrele velikosrpske i komunističke poratne promidžbe bio "prisiljen" da Stepinac bude osuđen. Svakako to nije bilo karakterno od Tita, pa on ipak, sa svojim nepravednim sucima, snosi krivnju za taj zločin.

Do nas su dopirali glasovi o herojskom držanju Stepinca na sudu i u tamnici. Ja mislim, da je tada došao u Split, da bi ga Split bio dočekao na koljenima, unatoč teroru koji su nad nama provodili malobrojni ali revni splitski komunisti: možda ih je bilo oko 10%.

Kad je Stepinac bio pušten iz tamnice i konfiniran u svoj rodni Krašić, i ja sam, kao apostolski administrator Splitsko-makarske biskupije, počeo sudjelovati u radu BKJ, u jesen 1954. Pošao sam odmah s tri biskupa u Krašić, da u župnoj kući posjetimo nadbiskupa Stepinca. Pred Krašićem je stražario policajac, koji nas je legitimirao i pustio da proslijedimo put.

Opet sam ugledao ono asketsko lice, ali sada jako izmučeno i istrošeno, iako je vedrina isijavala iz njegova pogleda. Izrazili smo našem heroju svoje simpatije i simpatije svojih biskupija. On nam je malo pričao o svom tamnovanju, bodreći nas da ustrajemo u borbi s ateističkim komunizmom i dajući na potporu u borbi protiv "svećeničkih staleških udruženja" (CMD), za koja je rekao da su "đavolska udruženja", koja je on "prokleo". Dodao je da je on izgovorio 9 svetih misa pred jesenskim zasjedanjem Biskupske konferencije 1952, s nakanom da biskupi jednoglasno osude ta udruženja. Sada je još zahvaljivao Bogu što su te njegove molitve bile uslišane.

Međutim iste su godine, nešto kasnije 1954, bila osuđena naša oba sjemeništa na zatvaranje od Okružnog suda u Splitu, zbog "neprijateljskog djelovanja": malo sjemenište na 6 godina, bogoslovsko sjemenište na 8 godina.

Nakon završetka postupka našeg priziva na viši sud u Zagrebu, sud je potvrdio u kolovozu 1956. spomenutu osudu. Ja sam bio teško pogođen i upravo utučen od žalosti, jer sam ja tu bio glavni, iako neimenovani, krivac za osudu. Unaprijed mi je bilo rečeno od šefa policije u Splitu, da će oba sjemeništa sudbeno biti osuđena na zatvaranje, ako ja ustrajem na zabrani "staleških udruženja katoličkih svećenika", sa sankcijama "suspensio a divinis ipso facto incurrenda".

Nakon osude primio sam divno pismo od nadbiskupa Stepinca, koji me je tješio i hrabrio da ustrajem u borbi protiv tih "đavolskih udruženja", koje je on "prokleo", te da ni jedna žrtva, makar kako velika bila, nije odviše velika u borbi protiv tih udruženja, pa ni žrtva obaju sjemeništa. To mi je pismo zaista došlo kao melem na ranu.

Od neprestanog maltretiranja od strane komunista, kojima sam bio izložen od 1953. do 1959, uvijek zbog zabrane spomenutih udruženja, i to su mi vikali u brojnim demonstracijama i prijetnjama linčovanjem, teško sam se 10. prosinca 1959. razbolio. Liječio sam se, uz dvije kirurške operacije, u zagrebačkim bolnicama, do kraja srpnja 1960. i opet do 15. kolovoza iste godine u Švicarskoj.

Ovdje moram spomenuti, da sam od 10. prosinca 1959, kada sam se razbolio od septičkog paratifusa, imao sve do 10. veljače 1960. temperaturu 40 do 41 stupnjeva Celsiusa, s čestim trešnjama čitavog tijela. Primao sam bezbroj injekcija, ali temperatura nije padala, pa su se liječnici u zagrebačkoj klinici na Rebru bojali, kako su mi kasnije rekli, za moj život. Preporučio sam se molitvama pokojnog Stepinca čim sam čuo za njegovu smrt; naime već toga istoga dana moja je temperatura najednom pala na normalu, tako da su se liječnici čudili. To sam pripisivao zagovoru "svetog kardinala Stepinca". Doduše, ne može se dokazati da je to bilo "čudo", jer sam trajno primao injekcije raznih antibiotika, ali Bogu je sve moguće.

Kada sam god dolazio u Zagreb, zbog sudjelovanja u Biskupskoj konferenciji ili zbog drugih razloga, uvijek sam se svraćao na Stepinčev grob, kao i drugi biskupi, da preporučim njegovu zagovoru sebe, naše biskupe, našu Crkvu i naš hrvatski narod.

Njegov obrambeni govor pred sudom kolao je među našim narodom, unatoč opasnosti da se bude otkriven od policije i kažnjen, kao "Magna charta" obrane Katoličke crkve i hrvatske samobitnosti, shvaćene u evanđeoskom smislu. Što su ga po novinama više blatili službeni ljudi i dežurni novinari, to smo ga mi više častili kao našega SVECA. To je on ostao do danas u uspomeni hrvatskog naroda.

Glede njegove svetosti dali su svjedočanstvo i papa Pavao VI, kao Kardinal u Milanu, i papa Ivan XXIII, koji je u svojem govoru prigodom sprovodne mise za kardinala Stepinca rekao: "Bio je ubrojen među razbojnike, ali je njegov grob bio slavan." To mi je opetovano rekao sam Papa Ivan XXIII prigodom prve audijencije, koju mi je taj "Dobri Papa Ivan XXIII" podario ujesen 1960. Dobri Papa je tada dodao: "Ipak mi to nisu zamjerili, što sam rekao, vlasti u Beogradu."

Među nama su se širile i neke knjige prevedene od kardinala Stepinca, poput one o Svetoj krunici, pa njegovi govori u kojima se zrcali njegova vjernost Bogu, Kristu, Majci Božjoj, Katoličkoj Crkvi s Papom na čelu, integritet katoličkog nauka i obiteljskog, crkvenog i političkog crkvenog morala.

Završavam ovaj moj kratki spis sa željom da bi kardinal Stepinac, za sada Sluga Božji, bio što prije proglašen blaženim i svetim, a onda i zaštitnikom hrvatskog naroda. Sada bi čitavi hrvatski narod, zastupan od svoje Biskupske konferencije i od Sabora čitave Hrvatske, mogao donijeti prijedlog Svetoj Stolici da kardinala Alojzija Stepinca proglasi zaštitnikom hrvatskog naroda, nakon što bude proglašen blaženim i svetim.

Vjerujem da bi to bilo veoma korisno i za Katoličku crkvu u Hrvata i za čitav hrvatski narod, pa i za one koji ne vjeruju, jer je njegovo rodoljublje bilo ne samo evanđeosko, nego i visoko etično, humano i demokratsko.

Split, 7. svibnja 1994.
Dr. FRANE FRANIĆ,
Nabiskup splitsko-makarski
u miru.

UZOR LJUBAVI PREMA DOMOVINI

Rodoljublje Sluge Božjega

Sluga Božji Alojzije Stepinac bio je veliki rodoljub. Ljubio je svoj narod, ljubio ga je cijelim svojim bićem. Smatrao je to kršćanskom krepošću, koju treba očitovati u svom životu i za koju se isplati i žrtvovati svoj život.

Bio je rodoljub, ali nikada nacionalist. Dobro je i u danima mraka, kada je nacionalizam preuzimao sve više maha, lučio nepomirljivost između rodoljublja i nacionalizma, između vjere i politike, između ljubavi prema narodu i strančarske politike.

Ljubav prema domovini

Ljubio je svoju domovinu i bio spreman za nju žrtvovati i svoj život. Smatrajući da je prvi svjetski rat, koji je započela Austro-Ugarska, jedan domovinski rat, nije tražio da kao svećenički kandidat bude oslobođen od vojne dužnosti, iako je to mogao, već je smireno i predano u volju Božju pošao na frontu, čvrsto vjerujući da, ako je volja Božja će ga ona izbaviti iz toga pakla.

U rovu piše 3. X. 1917. svome prijatelju iz sjemeništa, kasnijem svećeniku Tomi Košutiću, jedno kratko pismo, jedno od rijetkih njegovih pisama iz tog razdoblja: "Znam da već misliš, da su me rogati otpremili u Had. Ali neće grom u koprive do sada. Još ima Bog na nebu." I nastavlja: "Krasna zemlja. Sad još sve zeleno. Dani krasni, samo noći hladne...Pa kad još k tome zagrmi: 'Oj Banovci', 'Lijepa naša', 'Kano mi gora' onda misliš da si usred Zagreba na kakvim demostracijama. Dao Bog da dodjem o Božiću na dopust."

Kad se vratio iz talijanskog zarobljeništva kući i odlučio u prvo vrijeme ostati na selu, aktivno sudjeluje u katoličkim društvima.

Na međunarodnom slavlju orlovske katoličke omladine u Brnu godine 1922. ponosno nosi hrvatsku zastavu ispred hrvatske omladine, koje se okupilo na slavlju oko 1.500 osoba. Jednako će tako ponosno nositi hrvatsku zastavu na skupu orlovskih društava u Djakovu, u proljeće 1924.

Pavao Pfister, isusovac, njegov supitomac u Germanicumu, za njega ističe među ostalim njegovim vrlinama i ljubav prema domovini.

"Iskreno je ljubio svoj hrvatski narod"

Na svečanoj bakljadi priređenoj njemu u čast uoči biskupskog posvećenja rekao je: "Želim samo, da naša vjera bude i nadalje svjetionik svakome pojedincu od vas i cijelom hrvatskom narodu."

Po protokolu tadašnjeg vremena morao je učiniti poklon kralju Aleksandru kao poglavaru domovine. Tom prigodom je kralju rekao otvoreno i smjelo: "Ja ne mogu zatajiti ono što me je majka rodila, to jest da sam Hrvat!"

Kad je hrvatsko ime bilo zabranjeno isticati i zavijoriti hrvatsku trobojnicu, u vremenima najveće diktature jugo-generala Petra Živkovića, Sluga Božji je ulijevao u Božji narod ljubav prema hrvatskom imenu, budio ponos na hrvatsku tradiciju,

Uspomena s pohoda Božjem narodu

ne zalažući se pri tom nikada, niti se poistovjećujući s bilo kojom političkom strankom.

To dolazi posebno do izražaja prigodom posvete spomen-oltara u Jeruzalemu, u čast Nikole Tavelića, hrvatskog blaženika i mučenika. Tom prigodom upravio je poslanicu svim Hrvatima katolicima, ističući duhovni značaj hodočašća u Svetu zemlju, važnost ove "hrvatske jeruzalemske svečanosti", posvete oltara bl. Nikole Tavelića, jeruzalemskog zaštitnika hrvatskog naroda, na kojem će se stalno služiti svete mise za sreću i spas dragog nam hrvatskog naroda.

Na dan svoga biskupskog posvećenja okupljenim je svećenicima rekao da u poteškoćama želi razumjeti svoj kler, a u domoljublju ne želi da ga itko natkrili.

Drugi dan nakon svoga posvećenja Sluga Božji je posjetio bogoslovno sjemenište. Tom prigodom među ostalima rekao je bogoslovima, svojim "dragim mladim prijateljima": "Mi se kao svećenici ne možemo baviti strančarskom politikom, i neka je daleko od nas, ali isto tako poštujemo i ne bojimo se istaknuti svoje ljubavi prema Hrvatskom narodu. Mi znamo što jesmo i svog hrvatskog imena ne trebamo se nikad stidjeti."

Veliki planovi Sluge Božjega da se istrijebi psovka i kletva iz našeg naroda, ukloni pobačaj i druge opačine koje škode obiteljskom životu, borba protiv alkoholizma i druge, idu prema jedinom cilju, a taj je da Hrvatska postane zaista Božja zemlja i da se tako stvori zdrava, sretna i bolja budućnost hrvatskog naroda.

Kod otvaranja prvog Hrvatskog Karmela, piše svojom rukom na spomen-slici: "Učinite što možete milošću Božjom, da se Hrvatski narod potpuno preporodi u Kristu, i da sve bude prožeto duhom Božjim, pastiri i stado."

Kad je narod u zanosu i veselju prihvatio Nezavisnu Državu Hrvatsku, nadajući se da se u tome ostvaruje stoljetni san o slobodi i nezavisnosti, Sluga Božji upravlja svojim svećenicima okružnicu 28. travnja 1941. Među ostalim piše: "Molim vas i pozivam da svim silama nastojite i radite oko toga, da naša Hrvatska bude Božja zemlja, jer će samo tako moći izvršiti svoje dvije bitne zadaće koje kao država imade da izvrši u korist svojih članova."

Prigodom ljetne biskupske konferencije, dne 26. lipnja 1941, posjetio je hrvatski episkopat Dr. A. Pavelića, državnog poglavara. Tom je prilikom Sluga Božji, kao Predsjednik Biskupskih konferencija, upravio Dr. Paveliću govor koji počima riječima: "Ako je istina, kao što jest, da je ljubav prema narodu, iz kojega smo nikli, postulat naravnog zakona, onda nema sumnje, da je ta ljubav samim prstom Božjim upisana u naša srca. I, ako je istina, kao što jest, da je začetnik naše svete vjere, koju ispovijedamo, sam Bog, onda je sigurno, da za razumna čovjeka nema sukoba između ljubavi prema svetoj vjeri i ljubavi prema svome narodu, kad obje kao dvije rođene sestrice izviru iz Božjega bića kao jedinstvenog izvora."

Tu će misao Sluga Božji često ponavljati u svojim nagovorima i propovijedima. često on, naime, ističe kako Crkva mora služiti narodu u kojem je ukorijenjena, ali narod ne smije postati sredstvo u crkvenim rukama za ostvarenje ovozemnih probitaka i nauma. Osluškuje i poštiva volju naroda. Jednom glasuje za stranku koja izriče volju hrvatskog naroda, ali naglašuje, da ne glasa za stranku kao takovu, niti za vođu te stranke, nego za hrvatski narod, koji je tada u HSS vidio svoga jedinog zakonitog zastupnika.

Crkva ima svoj narod, ali se ona cijelim svojim bićem bori i protiv same pomisli da bi narod imao neku svoju crkvu, odijeljenu od Kristove Crkve, od Crkve koju je Gospodin sagradio na Stijeni-Petru i na njegovim nasljednicima. Za takvu Crkvu i vjeru Alojzije Stepinac je bio uvijek spreman poći u smrt, što se doista i ostvarilo. Temeljni razlog njegova suda i osude je upravo ljubav i vjernost prema Kristovoj jednoj i nerazdvojivoj Crkvi, i tako postaje svjedok mučenik jedinstva Crkve katoličke.

Milovan Đilas, jedan od prvih korifeja jugoslavenskog komunizma, rekao je hrvatskom kiparu Ivanu Meštroviću jednu veliku istinu: "Mi nemamo ništa protiv Stepinčeva hrvatskog nacionalizma, ali mi ne možemo podnositi njegove privrženosti rimskome papi." Po svjedočanstvu ovog čelnika komunizma, Sluga Božji bio je istiniti rodoljub, a ne neki "nacionalist", i razlog njegove osude bio je što nije htio raskinuti s rimskim Papom, nasljednikom svetog Petra i stvoriti neku "nacionalističku" crkvu.

Alojzije Stepinac ljubi svoj narod, visoko cijeni hrvatske vjerske predaje, njegova draga svetišta, njegove zavjete. Nastoji razbuditi u narodu kult prema hrvatskim blaženicima. Njima posvećuje oltare i nove župe u Zagrebu uz posebnu dozvolu Svete Stolice. Rodoljublje Sluge Božjega je kao čin bogoljublja.

Osuda nacionalizma

Sluga Božji ljubi svoj narod, ali ne odobrava nacionalizam, koji stvara od naroda idol, koji mrzi i prezire druge narode, koji nastoji stvarati takozvana čista etnička područja u kojima narod koji je vjekovima ukorijenjen u tim područjima mora nestati. Morao je s boli u duši promatrati rasna i etnička čišćenja što ih je njemački rasizam provodio u Njemačkoj i na okupiranim područjima.

Još godine 1938. u jednom nagovoru sveučilištarcima postavlja pitanje: "Ali zar je narodnost najviše dobro čovječje? Nije, jer bi inače moralo biti u stanju, da ispuni sve težnje čovječje i učiniti ga blaženim na zemlji. A da to ne može, jasno je. A na koncu konca sa smrću prestaju i sve rasne razlike...

Ako dakle, ljubav prema narodnosti prijeđe granice zdravoga razuma, onda to nije ljubav, nego strast, a strast niti je od koristi niti je od trajnog opstanka...

Ljubav prema svome narodu ne smije čovjeka učiniti divljom životinjom, koja sve ruši i izazivlje osvetu, nego ga mora oplemenjivati tako, da svome narodu pribavi poštovanje i ljubav drugih naroda. Zato ljubav prema vlastitom narodu ne stoji u nikakvoj opreci s ljubavlju prema čitavom čovječanstvu, nego se međusobno popunjuju. Svi su, naime, narodi djeca Božja i zato svi vape k Bogu: 'Oče naš, koji jesi na nebesima'."

Kada je jedan od uvaženih čelnika nacionalista napisao da će u budućoj hrvatskoj državi biti na snazi rasistički zakoni, Sluga Božji je izjavio kako će se protiv toga boriti cijelim svojim bićem i kao biskup i kao čovjek.

Kad su zaista stupili u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj ti zakoni na snagu, nadbiskup Stepinac nije propustio nijednu priliku da ustane protiv lažnog nacionalizma i rasizma. Potresne su njegove propovijedi u vrijeme rata na završetku pokorničkih procesija i na Blagdan Krista Kralja.

Tako 25. listopada 1942. na blagdan Krista Kralja među ostalim naglašuje:

"Svi narodi i rase potječu od Boga. Stvarno postoji jedna rasa, a to je Božja rasa. Njezin rodni list nalazi se u Knjizi Postanka, kad je ruka Božja iz gliba zemaljskog sazdala prvog čovjeka i udahnula mu životni duh (Post 2,7)...

Pripadnici te rase mogu biti više ili niže kulture, mogu biti bijele ili crne boje, mogu biti odijeljeni oceanima, mogu živjeti na sjevernom ili južnom polu, ali bitno ostaju rasa, koja od Boga proizlazi i Bogu ima da služi...

Svaki narod i svaka rasa, kako se danas odrazuje na zemlji, imade pravo na život dostojan čovjeka i na postupak dostojan čovjeka...".

U listopadu 1943. naglašuje isto: "Razlike rasne ne mogu biti uzrokom uništenja. Crkva bi pomanjkala u svojem poslanju, kad ne bi digla glas u obrani svih koji su žrtve nepravde, bez razlike rasne..."

I 31. listopada 1943, na kraju velike pokorničke procesije, ponovno se vraća na tu temu: "Moramo priznati svome bližnjemu pravo na život, na vlasništvo, na čast...Ne možemo dopustiti da se ubijaju nevini...Uvijek smo propovijedali sveta načela Božjeg zakona, bilo da se radi o Hrvatima, Srbima, židovima, ciganima, katolicima, muslimanima, pravoslavima i drugima...".

U jednom pismu iz Krašića u povjerenju piše jednom crkvenom dostojanstveniku, da će Crkva morati na prvom Koncilu osuditi nacionalizam kao najveću herezu današnjeg vremena, kao kugu koju treba ukloniti iz naroda, sa zemlje, da zavlada mir i sklad među ljudima, kao među braćom i sinovima jednog te istog nebeskog Oca.

Sluga Božji je ljubio svoj narod. Ljubio ga je nadnaravnom ljubavlju, ljubavlju kojom je i Gospodin Isus Krist ljubio svoj narod, u kojem se utjelovio i kojom je ljubio svoj grad Jeruzalem; ali u toj ljubavi su bili uklopljeni i svi narodi do svršetka svijeta. Evanđelisti ističu da je Gospodin zaplakao nad Jeruzalemom i nad njegovom sudbinom, što nije upoznao "časa svoga pohođenja" (Lk. 19, 41-44). Sluga Božji molio je, trpio, djelovao da se to ne zbude i njegovom dragom Hrvatskom narodu, da proigra milost vjere koja ga je kroz trinaest stoljeća očuvala.

Sluga Božji je ljubio svoj hrvatski narod kao što je apostol Pavao ljubio svoj židovski narod. Ponosan je bio apostol Pavao na svoje podrijetlo: "Ja sam Izraelac, iz potomstva Abrahamova, plemena Benjaminova " (Rim 11, 1). "Istinu govorim u Kristu, ne lažem; susvjedok mi je savjest moja u Duhu Svetom: silna mi je tuga i neprekidna bol u srcu. Da, htio bih ja sam proklet biti, odvojen do Krista, za braću svoju, sunarodnjake po tijelu." (Rim. 9, 1-2). "Želja je srca moga i molitva Bogu za njih: da se spase " (Rim. 10,1).

Takvom Pavlovom ljubavlju prema svojem narodu ljubio je svoj narod Sluga Božji Alojzije Stepinac. Postao je "prokletstvo" radi svojega naroda, da bi svojom žrtvom života svome hrvatskom narodu isprosio spasenje, istinsku sreću i slobodu.

P. Celestin TOMIĆ, OFMConv.

Svijet osvojiti za Krista

Misijske misli kardinala Stepinca

Kardinal Alojzije Stepinac bijaše od godine 1924. do 1931. student filozofije i teologije na Papinskom Sveučilištu "Gregoriana" u Rimu. Crkvom je tada upravljao Papa Pio IX, misijski Papa. Njegovu misijsku encikliku "Rerum Ecclesiarum" (28. veljače 1926.) Sluga je Božji dobro poznavao. U njegovu su se dušu duboko urezale riječi što ih je tamo pročitao: "Znajte, dok bude daška života u nama, osjećat ćemo tjeskobu i brigu za daleke misije." Sluga Božji nije prema tome glasu, koji je i glas Kristov, ostao ravnodušan. On je, kao mladi svećenik, 24. rujna 1931. primljen za člana "Družbe sv. Petra Klavera za afričke misije i oslobođenje robova". Svrha te "Družbe" sastojala se u dobro organiziranom trajnom radu kroz riječ i pisanje, također i oživljavati zanimanje za misije i tako namaknuti potrebne darove za misije, kako bi se mogao provesti apostolat misijskih zvanja i pobuditi katolike na molitvu za obraćenje Afrike.

Samo tri godine kasnije, 25. ožujka 1933, pod upisnim brojem 40, Alojzije postaje članom "Pobožnog Društva svećenika za Misije" ("Pia Unio Cleri pro Missionibus"), čija je svrha bila pobuditi u svećeničkim srcima apostolsku gorljivost, kako bi sami sebe i druge kršćane poticali na svekoliki oblik misijskoga rada.

Iz te mladomisničke gorljivosti razvio se i oblikovao njegov osbujni pogled na misije i zadaću oko širenja Kristova Kraljevstva, kako u samom hrvatskom narodu tako i u poganskim, nekršćanskim krajevima na svim stranama svijeta. Čitateljima Glasnika, uz ovogodišnju "Misijsku nedjelju" pružamo nekoliko misli o tom, za sve Kristove učenike trajnom pozivu na misijsko djelovanje, kako ga je proživljavao, preporučivao i naučavao Sluga Božji.

"Idite..." - misije u našoj sredini

Članicama svjetovnog instituta "Suradnice Krista Kralja" napisao je, nalazeći se u krašićkom sužanjstvu, 25. travnja 1955. ove apostolske misli: "Bogu hvala, još ima idealnih duša među našim svijetom, koje su spremne na sve žrtve za proširenje Kraljevstva Božjega na zemlji. Upravo ovih dana slušamo riječi Spasiteljeve apostolima nakon uskrsnuća: 'Idite i učinite sve narode mojim učenicima...' Nije rekao Spasitelj: 'Čekajte, dok tko k vama dođe', nego: 'Idite!', od grada do grada, od kuće do kuće, od zakutka do zakutka i učinite mojim učenicima, to jest sljedbenicima Kristovim sve ljude. Baš tu su, po mom sudu, premnogi katolici zatajili, pa čak i mnogi svećenici možda. Zaboravili su na potpuni smisao riječi Spasiteljeve 'Idite' i prepustili sotoni, da on ide od kuće do kuće, od tvornice do tvornice, od jedne duše do druge preko svojih slugu, da sve skupa odvede u propast, kako se vidi iz svega što proživljujemo. Međutim, svijet se još uvijek može i mora osvojiti za Krista Gospodina, za Boga našega! (...) Svake su osude vrijedni malodušnici i sumnjičavci među katolicima. Kažu, svijet je već potpuno poganski, ne isplati se više dirati u to. A zar je u doba Kristovo svijet drukčije izgledao? Zar se nisu i onda posvuda dizali hramovi Venere, u kojima se žrtvovala čistoća, zdravlje i duše sotoni? Zar je filozofija tadanjeg vremena bila za trunak bolja od današnje? Zar nije i onda program ogromne većine čovječanstva bio 'panem et circenses', 'kruha i igara', ako ne u kinima, a ono pod otvorenim nebom? Zar nije i onda vladao 'civilni' brak i mnogoženstvo? Zar nije i onda cvala diktatura careva i njihovih pomoćnika? Zar nisu i onda iza svakog ugla virili doušnici, da optuže i onda isprate svoje žrtve na stratište? Nihil, dakle, novi sub sole - Ništa novog pod suncem, kako kaže mudrac u Svetome Pismu, nego je svijet omlitavio i zaboravio, da snaga milosti Božje nije ni za trunak smanjena danas nakon dvije hiljade godina kršćanstva' (...) Kad bi svi katolici to shvatili, budite uvjerene, da bi manje nego u jednoj godini svijet bio potpuno kršćanski."

Imajući u vidu posebno bezbožnu, osobito komunističku propagandu i propagandu raznih sljedbi, pisao je 7. svibnja 1957: "Zašto ne bi i katolici istim metodama natrag osvajali duše za Boga, koje su postale plijenom bezbožnog materijalizma ili drugih nezdravih i pogibeljnih nauka, kad je Isus rekao apostolima: 'Idite i naučavajte sve narode...'. Dok su katolici sjedili (protivno Kristovoj zapovijedi) dotle su materijalisti i njima slični išli od kuće do kuće, od ureda do ureda, od kraja do kraja da pridobiju pristaše za svoju nauku, da ih onda, kako veli Isus Krist, 'učine sinovima paklenim, dvaput gorim od sebe'."

U pismu Sestri Franciski Dušić, Družbe Kćeri Božje Ljubavi, napisanom 6. svibnja 1957, poticao je na apostolski rad osobito među mladeži. Stavljajući za uzor djelovanje sv. Katarine Sijenske, piše: "Bila je pokretač na neki način čitave ondašnje Evrope. Po sebi? Sigurno ne, nego po duhu Božjem, kojega je bila puna. Zato i kaže Isus naš: 'Tko vjeruje u Me, iz njegova će srca poteći rijeke žive vode' (...). Kad bi svi katolici zahvatili svaki samo oko svoje najbliže okoline, budite uvjereni, da bi cijeli svijet bio brzo katolički."

Misije u dalekim zemljama

Kad se bogoslov Josip Frkin obratio Sluzi Božjemu s molbom u kojoj je želio čuti Kardinalovo mišljenje o katoličkim misijama i u kojoj se "mjeri tim problemom mogu baviti naši bogoslovi i svećenici", Sluga Božji je odgovorio pismom napisanim 7. rujna 1955. To je pismo ne samo okružnica već trajno važeći nauk, koji svojim teološkim sadržajem i katolicitetom nadmašuje uska područja zemljovida i sebična umovanja, očitujući misli jednake onima koje su nadahnule koncilski dekret o misijama "Ad gentes":

"Prije svega, katoličke misije nisu nikakav izum ljudski, nego im je temelj udario sam Božanski Spasitelj, kad je nakon uskrsnuća dao apostolima nalog: 'Idite, dakle, poučite sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učeći ih čuvati sve što sam vam predao.' Crkva dakle samo ispunja nalog Kristov, kad na sve strane svijeta šalje svoje misionare i budite uvjereni, da brojne enciklike papa, napose ovih zadnjih sto godina, imadu svoj izvor u svijesti vrhovnih poglavara Crkve, da izvršuju samo svoju strogu dužnost od Boga im povjerenu, kad neprestano opominju i naglašuju važnost misijskog rada, radilo se o Leonu XIII. ili bilo kojem drugom papi. Ako je pak stroga dužnost vrhovnih poglavara Crkve pozivati katolike na misijski rad, onda nema ni najmanje sumnje, da je isto tako dužnost svih katolika odazivati se spremno glasu vrhovnih crkvenih poglavara, svaki dakako prema mogućnosti, koja mu je od Boga dana. Bolno je i žalosno, da se katolici daleko premalo odazivaju glasu vrhovnog Pastira. Ako je naš narod u prošlosti imao kakvu takvu ispriku zbog manjeg sudjelovanja u tom poslu radi vječnih ratova, što ih je vojevao kroz četiri stoljeća za očuvanje svoje vjere, danas ne bismo imali isprike, kad bismo stajali skrštenih ruku.

Primjedba nekih: 'Imamo misija u vlastitoj domovini i dijecezi', jest odviše kratkovidna. Svima je poznato da i Francuzi imadu danas i te kakovih misija kod kuće, obzirom na toliku dekristijanizaciju javnog života (a to se može reći i o nekim drugim zemljama), pa ipak vidimo, da oni velikodušno šalju brojne svoje sinove i kćeri u vanjske misije, a sigurno i u uvjerenju, da će se i na njihovom narodu ispuniti obećanje Gospodnje: 'Dajte i dat će vam se!' Nerazborito je poimanje, da je slanjem pojedinog svećenika ili časne sestre u misije, dotični posve izgubljen za vlastitu domovinu. Tko tako misli taj ne shvaća pravo što je Mistično-tijelo Kristovo, što je Crkva Kristova. Treba se dobro zamisliti na primjer u riječi Apostola Pavla Efežanima: 'Provodimo u život istinu u ljubavi i tako učinimo da sve uraste u njega koji je Glava, u Krista: od koga cijelo tijelo - skupa povezano i skupa držano svakovrsnom opskrbnom vezom prema djelotvornosti što je svakom pojedinom dijelu odmjerena - ostvaruje svoj rast na izgradnju samoga sebe u ljubavi' (Ef. 4, 15-16). Ja nipošto ne smatram izgubljenima za našu domovinu one misionare isusovce i franjevce i razne časne sestre, što djeluju u dalekim poganskim zemljama, nego naprotiv, smatram to posebnim blagoslovom za našu domovinu prema gore rečenom načelu.

Ja, dakle, od sveg srca blagoslivljem svaki Vaš napor u tom pravcu. Konkretno, u sadanjim prilikama, puno nećete moći

Dijeljenje sv. Potvrde u prostoru oko katedrale u Zagrebu, godine 1940.

učiniti prema vani. Štampa Vam je onemogućena. Nisu bez teškoća niti kakovi posebni sastanci ili kongresi u tu svrhu. Malo se može u današnjim prilikama učiniti i sabirnim akcijama u našoj domovini za misije. Ali, ostaje Vam jedno sredstvo, koje je najvažnije od svega: molitva! A tu se može i mora učiniti puno, jer nema vjernika tako jadnoga, koji ne bi mogao svaki dan ili barem nedjeljom izmoliti bar jedan Očenaš ili Zdravo Marijo ili Slava Ocu za katoličke misije.

Znam, da su svećenici opterećeni svakojakim brigama i obvezama. Ali još uvijek će mu uspjeti barem koju tu sv. Misu prikazati za katoličke misije. Ja imadem pravilo svaki mjesec barem jednu Misu odslužiti ili dati odslužiti, po danom stipendiju, za misijske nakane Svetoga Oca. Svaki će najbolje znati što i koliko može kao pojedinac. A kad se saberu sve molitve i žrtve čitave jedne dijeceze, pa čitave jedne zemlje, tko ne vidi, da od sitnica postaje jedna velika sila, kao što se konačno ni sam ocean ne sastoji od drugoga nego od bezkrajnih kapi. A što konačno mi ograničeni ljudi i možemo dati Bogu nego sitnice? Da ih Spasitelj ne prezire vidite i iz one zgode kad je naredio apostolima: 'Sakupite mrvice koje preostaše.' čime su se konačno i nahranile one mase, ako ne mrvicama kruha ('fragmentima panis'), koji se množio u Spasiteljevim rukama?

Ja sam na molitvu uvijek polagao najveću važnost, a danas više nego ikada jer predobro osjećam, da ne bih izdržao ni jednoga dana, a kamoli deset i više strašnih godina, da nije bilo molitava dobrih duša, molitava Crkve.

Zato i Vama stavljam na srce, kad Vam je svaka druga akcija manje više onemogućena, da molitvenom akcijom pomognete misijski rad Crkve Božje (...)."

Ove riječi Sluge Božjega, napisane kandidatu za svećeništvo svojevrsna su oporuka i 'magna charta' za razmišljanje o misijama i za misijsko djelovanje svim članovima Božjeg naroda.

Osim toga predočuju njega samoga kao čovjeka trajne molitve i svjesnog člana Crkve. On iz te suživljenosti s njenim potrebama okreće globus na svom radnom stolu, svaki dan moli i mjesečno slavi Euharistiju za širenje Kraljevstva Božjega. I taj njegov apostolat je dragocjena duhovna baština i nadahnuće Crkvi u Hrvata za snažniju i djelotvorniju misijsku djelatnost.

S. Romanov

Papa Ivan Pavao II. o Sluzi Božjemu zagrebačkom nadbiskupu i kardinalu Alojziju Stepincu

Za vrijeme svog nezaboravnog i povijesnog pastoralnog pohoda Crkvi u Hrvata i posjeta Republici Hrvatskoj (Zagreb, 10-11. rujna 1994.) Sveti Otac Ivan Pavao II. više je puta u svojim govorima svratio pozornost slušatelja na svijetli lik Sluge Božjega Alojzija kardinala Stepinca. Svaki put kada bi Papa spomenuo njegovo ime nazočni su to popratili pljeskom u znak odobravanja. Da li samo iz osjećaja štovanja Sluge Božjega, ili se u takvom reagiranju vjerničkog puka mogla otčitati skrivena, ali stvarna želja da svog Kardinala što prije vide podignuta na čast blaženih i svetih, na oltaru? Onaj tko bi htio istinito odgovoriti na takvo pitanje vjerojatno će morati posegnuti za elementima i jednog i drugog mogućeg odgovora.

No, što je zapravo papa Ivan Pavao II. za svog 62. apostolskog putovanja izvan Italije, u Hrvatsku, rekao o Sluzi Božjemu? Da bismo to lakše razumijeli, pokušat ćemo iz njegovih nastupa izdvojiti glavne misli koje se odnose na lik Sluge Božjega.

Sluga Božji - bedem Crkve u Hrvata

Već u svom prvom pozdravnom govoru u zagrebačkoj međunarodnoj zračnoj luci Pleso, u subotu 10. rujna o. g., tek što je - poljubivši ga - stupio na hrvatsko tlo, Sveti Otac Ivan Pavao II. osjetio je potrebu "podsjetiti na istaknutu i uvelike štovanu osobu Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca". Učinio je to tik do ostalih hrvatskih blaženika i svetaca, hoteći tako "izraziti svoje poštovanje prema Hrvatima koji su se istaknuli u evanđeoskim krepostima": sv. Nikoli Taveliću (+ 1391) i sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću (+ 1942), bl. Augustinu Kažotiću (+ 1323) i bl. Marku Križevčaninu (+ 1619). Papa u Stepinčevu liku vidi "bedem Crkve u Hrvata". "Bedem" znači "utvrda" ili "branik", a u figurativnom smislu riječi označava onoga ili ono što je "zaštita" ili "obrana" pred nekom opasnošću ili prijetnjom. Sâm Sveti Otac projasnio je malo dalje o čemu se radi, kada je istaknuo "bezbrojne sinove i kćeri ove zemlje" koji su se "u ime ljudskih prava i kršćanskog dostojanstva suprotstavljali jarmu ateističkog komunizma". Dakle, "ateistički komunizam" bila je ta realna povijesna prijetnja i opasnost pred kojom je Sluga Božji, kao pravi evanđeoski Pastir, a po uzoru na Isusa - Dobrog Pastira (usp. Iv. 10), stao u obranu Crkve u Hrvata. Pod plaštem klasne jednakosti taj je komunizam zapravo propovijedao i širio bezboštvo, ateizam, te mu je glavni cilj bio u korijenu posjeći i samu pomisao, a kamoli ne vjeru u Boga. Tomu su do pred malo, ili kako kaže Papa "u novije vrijeme", mnogi od nas bili svjedoci. Ustati pak u obranu Crkve i vjere pred naletom bezboštva kao službene državne ideologije značilo je izložiti se pogibelji, značilo je upravo biti "bedem" prema komu će biti usmjereni mnogi i snažni udarci i valovi. Sluga Božji bio je takav bedem koji se nije dao slomiti, nije popustio pod udarcima, već je hrabro stajao na braniku Božje časti, vjere i Crkve. Sv. Pavao će kršćansku zajednicu u Filipima potaknuti: "Poštujte takve jer se za djelo Kristovo smrti sasvim približio, životnoj se pogibelji izložio" (Fil. 2,30). Iz tih i takvih razloga Sveti je Otac pozvao na poštovanje prema kardinalu Alojziju Stepincu, ali i prema mnogim drugim, možda i neznanim, junacima "koji su posvjedočili svoju vjeru i hrabrost", tim više što nam ovaj Papa dolazi iz Crkve u Poljskoj, zemlje koja je i sama prolazila kroz kušnju i katarzu bezbožnog komunizma. Takvi su ljudi, veli Papa, svjedoci koji su pokazali svoju hrabrost, te ustrajali u vjernosti Bogu i Crkvi, ne pitajući za cijenu. Bili su dakle spremni za Kristovo ime i život svoj položiti. Stoga nije slučajno da se takvi muževi u izvornom grčkom izričaju nazivaju "martyri", što upućuje na svjedočenje do mučeništva. Upravo je ta evanđeoska krepost, postojanog svjedočenja pa i do mučeništva, resila svijetli lik Sluge Božjega, te je na tu i takvu krepost htio podsjetiti i papa Ivan Pavao II.

Sluga Božji - pravi Pastir i istinski čovjek Crkve

Lik Sluge Božjega kao pravog Pastira koji svjedoči i brani Crkvu i vjeru, istaknut u svom prvom govoru, još je više naglašen u nagovoru Svetog Oca svećenicima, redovnicima, re-

S mladim križarima na tečaju u Mokricama

dovnicama i svećeničkim pripravnicima na molitvi 'Večernje' u zagrebačkoj katedrali, u subotu 10. rujna o. g. navečer. Nakon što je "iz dugog niza muževa i žena koji su se u naše vrijeme istakli življenjem kršćanskih vrlina" izdvojio Sluge Božje: Josipa Langa, Antu Antića, Vendelina Vošnjaka i Ivana Merza, Papa je htio istaknuti da je "najsvjetliji lik, bez sumnje, nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac". Po čemu? Po tome što je Sluga Božji, tvrdi Papa, pokazao svojim životom "da je istinski čovjek Crkve", te je - dosljedno tomu - "kao pravi Pastir, uvijek bdio nad svojim stadom". Eto nam ponovno slike Pastira, koji - da bi bio pravi - mora biti "bedem" i "uvijek bdjeti", poput budnog stražara. Slika je nadahnuta prorokom Ezekielom, koji Božjim Duhom potaknut ovako naviješta: "I tebe sam, sine čovječji, postavio za stražara domu Izraelovu: kad čuješ riječ iz mojih usta, opomeni ih u moje ime" (Ez. 33,7; usp. i Ez. 34 - o krivim i pravim pastirima Izraelovim). čime je pak to kardinal Alojzije Stepinac zaslužio prestižnu titulu "pravog Pastira" u biblijskom smislu? Time što je "uvijek bdio nad svojim stadom". "Uvijek", to znači bez prekida je svojim budnim okom pazio da mu povjereno stado ni u kojem trenutku ne bude prepušteno "štetnim pašnjacima", tj. protivnim strujama i pogubnim svjetonazorima, što u čovjeku, a osobito pak vjerniku, nastoje upropastiti dušu i ušutkati glas savjesti, savjesti što zove na vjernost Bogu i Crkvi, te ispravnim moralnim načelima. Sluga Božji, čineći i postupajući tako, bio je pravi Pastir uvijek i svagdje: "na slobodi, u zatvoru i za vrijeme prisilnog boravka u Krašiću".

Kao "pravi Pastir" nije pak mogao biti drugo nego "istinski čovjek Crkve". To je, prema riječima Ivana Pavla II, kardinal Alojzije Stepinac pokazao na više načina: "svojom prisutnošću, svojim radom, svojom hrabrošću i strpljivošću, svojom šutnjom i, napokon, svojom smrću". Nije pri tome žalio žrtve, pa ni sam život. "Pravi Pastir" i "istinski čovjek Crkve" nije mogao mirno gledati, a još manje dopustiti "razdor među svećenstvom i odijeliti Božji narod od Rimske Crkve", ističe Sveti Otac. A bilo je to teško vrijeme, kada su vlastodršci "preko političkih udruženja" nastojali svim silama djelovati u tom pravcu, želeći postići nečasne ciljeve koji bi zadovoljili tek njihove sebične političke interese. Mudar i razborit kardinal i nadbiskup Alojzije Stepinac na vrijeme je prozreo tu zamku, te "nije oklijevao oduprijeti se svom snagom, plativši tu hrabrost zatvorom i uzništvom", ističe papa Ivan Pavao II. Djelujući na taj način kao svjedok, Pastir i branitelj autentične Kristove nauke o Crkvi, Sluga Božji ostao je dosljedan promicatelj tradicije hrvatskog naroda, koji je od prvih dana ulaska u kršćanstvo i veliku Božju obitelj (VII. st.) "uvijek ispovijedao duboko zajedništvo s Petrovom Stolicom", naglasio je Sveti Otac, i prisjetio se veličanstvenog euharistijskog slavlja prigodom hrvatskog nacionalnog hodočašća u Rim 1979. godine, a u povodu "Branimirove godine" i značajnog Pisma hrvatskom narodu i svećenstvu, što ga je papa Ivan VIII. uputio hrvatskom knezu Branimiru (879).

Sluga Božji - neustrašivo i hrabro privržen Evanđelju

U propovijedi na svečanoj sv. Misi, koju je papa Ivan Pavao II. u nedjelju 11. rujna o. g. služio na zagrebačkom hipodromu u nazočnosti milijunskog mnoštva vjerničkog puka, on je ponovno svoju misao htio usmjeriti na "svijetle likove brojnih svetaca vaših sunarodnjaka", posebno pak i "s uzbuđenjem" misleći "na stranicu vaše suvremene povijesti". Zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca Sveti Otac Ivan Pavao II. nazvao je tom prigodom "protagonistom" te suvremene hrvatske povijesti, povijesti koja je ispisana "u godinama neposredno nakon Drugog svjetskog rata". U ne baš jednostavnim i lakim okolnostima

stvarnog i sustavnog, makar ponekad prikrivenog, progona Crkve i vjere te su godine ispisane vrijednim slovima "vjernosti Kristu i Vrhovnom Svećeniku". Kardinal Alojzije Stepinac stao je na čelo te vjernosti i svoga stada, pokazavši prvi "hrabru privrženost Evanđelju", premda ne bez kušnji i patnji svake vrste, rekao je Papa. Kao što se zlato u vatri kuša, tako i svaka vjernost u vatri trpljenja blista tek pravom i istinitom. Snagu za takvu kreposnu vjernost Bogu i Crkvi Sluga je Božji crpio na Evanđelju: Kristov uzor i riječi bili su za njega uistinu sveti, te je uz njih pristajao "svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim" (Mt. 22,37). I sama riječ "privrženost" želi reći nešto više od običnog zauzimanja stava odobravanja nekoga ili nečega; želi, naime, ukazati koliko na afektivni toliko i na efektivni vid te stvarnosti. U konkretnom slučaju Sluge Božjega, "vjernost Kristu i Vrhovnom svećeniku" pretpostavljala je kreposnu ljubav prema Isusu Kristu i njegovoj Crkvi, iz koje je onda slijedilo konkretno pastirsko djelovanje, pa makar zato trebalo platiti "patnjama i kušnjama svake vrste", kako je prikladno držao potrebnim ustvrditi Sveti Otac na zagrebačkom Hipodromu. Takva je vjernost, ukoliko izvire iz "hrabre privrženosti Evanđelju", također jedna od važnih evanđeoskih kreposti jer: "Svi će vas zamrziti zbog Imena moga. Ali tko ustraje do kraja, taj će se spasiti" (Mt. 10, 22); dok u knjizi Otkrivenja sv. Ivana, apostola, čitamo: "Tako će pobjednik biti odjeven u bijele haljine, i neću izbrisati imena njegova iz knjige života, i priznat ću ime njegovo pred Ocem svojim i anđelima njegovim" (Otk. 3, 5).

Upravo te vrednote i kreposti Sluge Božjega papa Ivan Pavao II. istaknuo je i na redovitoj Generalnoj audijenciji srijedom, 14. rujna o. g. S pristiglim hodočasnicima Papa je htio - kako izvješćuje poluslužbeni vatikanski dnevnik "L'Osservatore Romano" (br. 212, od 14. IX. 1994, str. 4) - ponovno duhovno proživjeti svoje hodočašće u Zagreb od prethodne subote i nedjelje. Na osobito istinit i realan način predstavio je hodočasnicima situaciju Crkve u Hrvata, kao i put do neovisne i samostalne države Hrvatske (usput rečeno: nismo navikli na tako pošten i istiniti način slušati izlaganja o našoj zbiljnosti). Tom prilikom Papa je o Sluzi Božjemu rekao slijedeće: "Istaknuti lik Crkve u Hrvata u tim desetljećima patnje bio je kardinal i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, koji je neustrašivom hrabrošću svjedočio privrženost Evanđelju i vjernost Apostolskoj Stolici." Ustvrdivši kako u tom djelu svjedočenja i vjernosti nije bio sâm, Sveti Otac je nastavio: "Sve do naših dana, mnogi su drugi pastiri s njim znali podijeliti patnje hrvatskog naroda, hraneći u svojim vjernicima žar vjere i nade", i zaključio kako i danas Crkva u Hrvata nastoji djelovati u istom pravcu i uspostaviti "iskrenu suradnju s drugim kršćanskim i nekršćanskim zajednicama, kao i sa svim ljudima dobre volje".

Umjesto zaključka

Nakon što smo nastojali ocrtati lik Sluge Božjega kako nam ga je predstavio i o njemu posvjedočio Sveti Otac Ivan Pavao II. za njegova apostolskog pohoda Hrvatskoj, nameće nam se pitanje: da li je Papa ovakvim svojim govorom, pa i poklonom te molitvom na grobu Sluge Božjega već "praktički kanonizirao", iako "ne još i formalno" kardinala Alojzija Stepinca? Takve su se naime ocjene onih dana Papina pohoda mogle čuti i u nekim komentarima, osobito novinarske naravi. Da bismo došli do stvarnog odgovora, bilo bi potrebno najprije dobro razlikovati što se misli pod "praktično", a što pod "formalno". Treba, ipak, napomenuti da onaj tko poznaje utvrđenu i provjerenu crkvenu praksu u procesu beatifikacije, odnosno kanonizacije teško će moći i postaviti pitanje takve vrste. Taj, naime, zna da se proces za proglašenje blaženim, odnosno svetim, nekog vjernika u provjerenoj i ustaljenoj praksi Crkve vodi prema Zakoniku kanonskog prava (kan. 1403, 1-2), kao i relevantnim odredbama Svetog Oca i nadležne Kongregacije za proglašivanje svetaca. Takvi, dakle, procesi imaju svoju unutarnju logiku, dinamičnost i zakonitost. Svakome je jasno da netko može biti pred Bogom svet prije i mimo takvog postupka, ali da netko bude javno u Crkvi čašćen kao blaženik ili svetac potrebno je i formalno priznanje njegovih svetačkih kreposti od strane Crkve. Stoga bi se, u tom smislu, moglo ustvrditi da je netko tek tada "i praktično kanoniziran", odnosno beatificiran.

U tom vidu, tj. u vidu postupka za beatifikaciju Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, a koji je u toku, postupci i govori Svetog Oca Ivana Pavla II. u Zagrebu 10-11. rujna o. g. imaju stanovito značenje i težinu, osobito ako ih se uzme kao Papino svjedočanstvo o njegovom "svijetlom i istaknutom liku", obasjanom krepostima pravog Pastira, neustrašivog svjedoka, bedema Crkve u Hrvata, istinskog čovjeka Crkve, hrabro privrženog Evanđelju.

Slavko Zec

"Krunica je iskaznica za dobivanje milosti Božje"

IZVRSNOST KRUNICE

U nastojanjima za duhovnom i moralnom obnovom Crkve u hrvatskom narodu, posebnu je pozornost Nadbiskup obraćao molitvi krunice. Ona je pravo sredstvo i najsigurniji put kojim Marija vodi svoje pobožnike k Bogu, jer, kako reče u jednom pismu iz sužanjstva u Krašiću, "gdje je krunica, tamo je i Majka Božja, tamo je sigurno i Isus s njom, a gdje je Isus tamo je Bog, tamo je sve". U nastojanju da molitvu krunice što više približi Božjem narodu, i da mu ona postane draga, preveo je knjigu francuskog dominikanca A. PRADEL-a, *"Rosaire medité et recité - Krunica kao razmatranje i kao usmena molitva."* U predgovoru hrvatskom izdanju ove knjižice napisao je: "Krunica se nekad rado molila u obiteljima kao zajednička molitva ... Danas je nažalost kao takova nestala iz mnogih obitelji. S njom je nestalo i obiteljskog blagoslova koji je uz moljenje bio vezan." (*Krunica kao razmatranje i kao usmena molitva,* izd. Dominikanska naklada "Istina", Zagreb 1943, str. 4.).

Dok je krunica za bezbožnike i ohole ljude kao i neznalice objekt ismjehivanja, dotle je, naučava Sluga Božji, ona za kršćanina dragocjeno blago, duhovna hrana, sigurna pomoć i izvor pouzdanja. Zato je preporučivao dnevno moljenje krunice, po mogućnosti u cijelosti ili djelomično, pojedinačno ili zajednički, a na poseban je način preporučivao molitvu "žive krunice". "Treba skupiti sve ljude dobre volje: djecu, mladiće, djevojke, muževe, žene, starce i starice i podijeliti ih u grupe po petnaest osoba od kojih neka svaka moli jednu deseticu krunice, tako će se osigurati stalno molenje krunice toliko

Sluga Božji je za sužanjstva često molio pred špiljom Gospe Lurdske u župnoj crkvi u Krašiću

potrebne u ovim preteškim vremenima...Ovom prilikom pozivam sve svećenike da preporuče vjernicima ne samo molitvu žive krunice već da mole cijelu krunicu. Osobito neka nastoje uvesti zajedničku molitvu krunice u obiteljima." (*Okružnica "Molitva žive krunice",* 19 listopada 1943.). "Krunica je", reče drugom zgodom, "legitimacija za postignuće milosti Božje". Želio je da se molitva žive krunice prilagodi načinu lakšeg moljenja i životnih potreba u životu mladih i odraslih, kako intelektualaca tako i seljačkog svijeta. Dob ili naobrazba ne bi smjele biti ni zapreka ni prednost u moljenju krunice, već je potrebno znati njezin sadržaj. Za postizanje toga cilja preporučivao je štivo o krunici, jer samo ispravnim poznavanjem bit će krunica draga molitva, obavljana pobožno i trajno. (*Okružnica o štovanju Bl. Dj. Marije,* od 14. siječnja 1944.)

Ono što daje vrijednost moljenju krunice, što je čini lijepom i privlačnom, jest činjenica da ona ujedinjuje usmenu molitvu i razmatranje. Ona omogućuje da misli i učinci molitve prate uzvišene tajne vjere o kojima govori krunica. Osim toga, razmišljajući o tajni otkupljenja, neprestanim zazivanjem Majke Božje postižemo zasluge Isusova otkupljenja po zagovoru Majke Božje molitve bivaju primjenjene prema nakanama i potrebama molitelja.

Sluga Božji ima doživljaj da mu se srce širi dok po Mariji upućuje Bogu svoje molitve, a istodobno nam ona donosi potrebne Božje milosti.

"Potičite duše na pobožnost k Majci Božjoj!"

Pismo s. Vilki ŠIMEČKI, milosrdnici
Krašić, 17.II.1952.

Časna sestra Vilka!

Nisam do sada dospio, da odgovorim na pozdrav Vaš i Vaših sestara, što sam ga bio primio ne dugo iza dolaska u naše drago rodno mjesto, koje sam, Bogu hvala, našao još uvijek vjerno i odano Bogu i Crkvi, uz koju tu rijetku šugavu ovcu. Što dakle nisam dospio prije, činim sada, i zahvaljujem lijepo na pozdravu, u prvom redu bivšoj časnoj Majci Ignaciji, Vama i svima ostalim brojnim sestrama potpisnicama. Hvala međutim još više na molitvama i žrtvama, koje ste za mene prinosile za vrijeme mojeg višegodišnjeg tamnovanja. Međutim borba protiv Boga i Crkve Božje u svijetu nije još završena, te se pastiri Crkve mogu nadati i gorim časovima, nego što su ih do sada proživili. Valja dakle za njih i dalje moliti, u prvom redu za Svetog Oca, na kojeg tako bijesno udaraju mrzitelji Boga i Crkve Njegove, u nadi, da će se ispuniti ona riječ: "Udari pastira i razbježat će se ovce."

Kad pak kažem, da se možemo nadati i gorim časovima, ne kažem to zato, da vas sve skupa učinim malodušnima, nego lavovima u obrani časti Božje i interesa Božjih. Baš sam danas opet listao po krasnoj knjižici "La divine Eucharistie", što ju je napisao onaj Božji čovjek, Pierre-Julien Eymard. Dugo sam se zaustavio na riječima: "Jedan svetac čuva i spasava svoju zemlju; njegova molitva i njegove krijeposti moćnije su od svih armija ovoga svijeta." Ta me misao obuzela, kad sam uhvatio priliku da Vam odgovorim. Ako eto, prema riječima ovog Božjeg čovjeka, j e d a n svetac čuva i spašava svoju zemlju, tko će moći upropastiti zemlju, koja ima ne jednog nego na hiljade svetaca i svetica? Trudite se dakle i Vi, i sve Vaše sestrice, da postanete svete, već zato, da pomognete spasiti svoju domovinu i narod za Boga i svetu Crkvu, koju je On osnovao, da preko nje dovede ljude u nebo. A to Vam nije teško. Dovoljno je, ako revno vršite svoja redovnička pravila. Onda ste sigurno svete, kako je lijepo rekao Blaženi Pio X. Papa, kad je slušao pripovijedanje jedne redovničke glavarice o krijepostima neke sestre: "Ako vjerno vrši pravila, onda vjerujem, da je svetica." Dakako, da to vršenje ima svojih poteškoća. Ali nema poteškoća, kojih ne bi mogla ukloniti ustrajna i pobožna molitva, jer Krist ne može Sebe demantirati: "štogod zatražite od Oca u ime Moje, primit ćete." Budite dakle sve dobre redovnice, pune neograničenog pouzdanja u dobrog Boga, pa ćete doživjeti triumf Crkve, kakvog možda u historiji nije doživjela.

Neka Vas ni najmanje ne plaše oluje, koje sada bijesne nad lađicom Crkve Božje. Doći će čas, kad će Spasitelj ustati i zapovijediti: "Zašuti i umukni!", kao što je nekada na moru Genezaretskom, kad je prema sudu apostola bilo već sve izgubljeno. Pred Bogom dragim ništa nije izgubljeno osim onoga, koji tvrdokorno ustraje u zlu.

Dakle, časne sestrice, Vi i sve druge Vaše susestre, ruke k Bogu: Ustrajno i marljivo molite, trpite i radite, da sve postanete dionicima onog obećanja za kojeg čitamo u Knjizi Otkrivenja: "Budi vjeran do smrti i dat ću ti vijenac života!" A ja vjerujem, da ćete i na ovom svijetu imati prilike vidjeti, što znači biti vjeran Bogu i izdržati u kušnji. Nije se prevario u očekivanju Abraham, nije Josip egipatski, nije Judita, nije Estera, a siguran sam da se ne ćete ni Vi ni Vaše susestre, ako ustrajete.

U tom duhu djelujte apostolski i oko sebe, koliko možete u sadašnjim prilikama. Napose, kad Vam se pruži prilika, potičite duše na pobožnost k Majci Božjoj. O, kad bi se Njezina krunica marljivo i pobožno molila u svim hrvatskim obiteljima kao obiteljska molitva svakoga dana, nestalo bi brzo svih nevolja, koje danas taru i muče tolike obitelji. Nema bržega puta doći k Isusu, k Bogu, negoli po Mariji, a doći k Bogu, znači doći k izvoru svake sreće. Baš sam u toj želji jučer našem župniku pokazao jednu pjesmu Majci Božjoj, koje nisam nigdje kod nas čuo pjevati, a sigurno je liturgijska, kad se pjeva u Rimu, i lijepa. Molite dakle često sve i na tu nakanu, da krunica prodre u svaku hrvatsku obitelj kao obiteljska molitva, pa ćete imati prilike vidjeti čudesa, koja stvara sveta krunica širom svijeta.

Zahvaljujući dakle još jednom na molitvama i pozdravu šaljem Vama i svima Vašim sestrama svoj biskupski blagoslov kao zalog vječne sreće.

Alojzije nadbiskup

"Odišite pravim Božjim duhom"

Pismo jednoj redovničkoj Poglavarici

Krašić, 1954. godine

Časna Majko,

Nisam dospio do sada, da Vam zahvalim na dobrim željama, molitvama i svemu ostalome, pa to činim sada.

Nemojte biti odveć zabrinuti za moje zdravlje. Kao što znate, posjetio me je pred koji mjesec stručnjak za ovu bolest prof. Heilmeyer iz Freiburga, kao zamjenik gosp. Lawrence- a iz Amerike, pa je našao stanje zadovoljavajuće tako, da mi uopće nije dao druge injekcije. Trebat će tekar za par mjeseci po njegovom računu (daje se naime taj radium-fosfor injekcija jednom na godinu obično). Ja sam u ostalom, a to je sigurno plod molitava dobrih duša, posve miran i ne bih žalio ni časa umrijeti, ako je volja Božja. I to bi bilo sto puta bolje, nego ikada popustiti sotoni, makar se koji put zaodjenuo u anđela svjetla, kao što čini u posljednje vrijeme.

Vrlo me raduje, da je kod Vas sve u redu i da Vaše sestre odišu pravim Božjim duhom. Neka samo ustraju do konca. Posebno imadu razloga zato sada, kad smo stupili u svetu Marijansku godinu. Sada kao da molitve odišu posebnim mirisom pred dragim Bogom, kako je to lijepo rekao jednom zgodom sveti župnik Vianej: "Ako se naše ruke dotaknu nekog mirisa, onda daju miris i svemu ostalome čega se dotaknu. Ako dakle puštamo svoje molitve kroz ruke Bogorodice, onda će dobiti poseban miris." Neka se dakle sve obilato okoriste svetom godinom Marijinom, za sebe, za svoju dragu Družbu u domovini i po ostalom svijetu gdje djeluju Vaše sestre, za Crkvu Božju po čitavom svijetu. Kad gledam kako ovdje naš priprosti puk prihvaća sada krunicu u ruke, izgleda mi nemoguće, da bi se dragi Bog oglušio na naše molitve, koje mu se upravljaju preko Blažene Djevice. Dao Bog, da krunicu prihvati sav naš narod ove godine i da ne bude obitelji, gdje se ne bi molila! Krunica je već više puta spasila kršćanstvo. Zašto ga ne bi i sada? Moć Bogorodice se nije umanjila nimalo, a niti milosrđe Božje, kraj svih grijeha ljudskih i naroda našega.

Šaljem svoj blagoslov Vama, Časna Majko, i svima Vašim sestrama.

Alojzije kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački

Sa sestrama Milosrdnicama u dvorištu Kuće matice u Zagrebu

Uz Međunarodnu godinu obitelji

"Interesi Crkve i domovine ugroženi ponestajanjem kršćanskog duha u obiteljima".

Slaveći 1994. godinu kao "Međunarodnu godinu obitelji" sa zahvalnošću se spominjemo godine 1938, koju je Sluga Božji proglasio "Hrvatskom godinom obitelji". Premda je otada prošlo preko pol stoljeća zanimljivo je uočiti kako se ondašnja problematika obitelji podudara s problemima s kojima se susreće ovodobni obiteljski život:

1. Moralno propadanje obitelji
2. Rušenje obiteljskog svetišta
3. Ponestajanje kršćanskog duha u obiteljima

Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, prihvaćajući poticaj "Hrvatskog socijalnog tjedna" održanog godine 1937, Okružnicom Br. 283/1938. proglasio je god. 1938. "godinom obitelji" odredivši sredstva i cilj te proslave. Zacijelo se to isto ili prilagođeno današnjem vremenu, te novim i boljim mogućnostima, može uspješno provesti i ove godine. Zbog aktualnosti i pobudnih inicijativa evo cijelog teksta te Okružnice:

"Već pred više od pedeset godina veliki Papa Leon XIII. navijestio je nesreće, koje će stići svijet radi sve većega moralnog propadanja obitelji ("Arcanum divinae sapientiae" od 10.II.1880.). I sadašnji Sv. Otac Pio XI. upro je prstom u krvavu ranu današnjice, u žalosnu pojavu rušenja obiteljskog svetišta ("Casti connubii" od 31.XII.1930.). I kod nas su najviši interesi Crkve i domovine ugroženi ponestajanjem kršćanskog duha u obiteljima. Zato institucija "Hrvatskog socijalnog tjedna" nije mogla uzeti u razmatranje aktualniji problem od ovoga. Predmet je svestrano razmotren, iznesene su lijepe ideje i stvorene prikladne rezolucije za obnovu obitelji u Kristu. Kako bi to djelo urodilo korisnim plodovima, izražena je želja, da se godina 1938. proglasi za katolike "godinom obitelji". Ovu želju ja s veseljem prihvaćam za svoju Nadbiskupiju i određujem slijedeće:

1. Po svim crkvama nadbiskupije neka se uzme kao predmet korizmenih propovijedi obitelj (komentar Enciklike Pija XI. "Casti connubii" ili sl.); /"Familiaris consortio", Pape Ivana Pavla II; okružnice Ordinarija na tu temu/.

2. U svakoj župi neka se priredi i proslavi "dan obitelji" (prigodna propovijed, adoracija djece, naknadna sv. pričest za obiteljske grijehe, akademija, posveta obitelji Presv. Srcu Isusovu).

3. Neka se vjernicima osobito toplo preporuči i neka se često na to potiču, da u svojim obiteljima uvedu svakodnevno moljenje Krunice, da u nedjelje i blagdane u domovima svojim čitaju sv. Pismo i kršćanski nauk, da obitelj posvete Presv. Srcu Isusovu. Oko svega toga neka osobito porade društva Katoličke Akcije i nabožna društva.

4. Želim da katolička štampa tokom ove godine donosi što više članaka u smjeru vjersko-moralne i socijalne obnove naših obitelji, te preporučujem širenje svetojeronimske "Obitelji".

5. "Udruženje duhovnika Katoličke Akcije" neka na svojim sastancima ozbiljno razmotri problem bijele kuge i načine pobijanja iste.

Nadam se, da će "godina obitelji" pod blagoslovom presv. Euharistije, kojoj treba da je ove godine priklonjena naša posebna pažnja i poklonstvo, pod zaštitom članova Svete nazaretske Obitelji: Isusa, Marije i Josipa, nastojanjem svećenstva i vjernika donijeti obilati rod za preporod naših obitelji.

U Zagrebu, na blagdan sv. Obitelji, 9. siječnja 1938.

Dr. Alojzije Stepinac, v.r. nadbiskup

KARMEL - KARMEL U

Među brojnim duhovnim pothvatima i nastojanjima kardinala Alojzija Stepinca u vodstvu Zagrebačke nadbiskupije bio je i osnutak Karmela u Brezovici.

U proljeće, 24. svibnja, na blagdan Marije Pomoćnice, godine 1939. prve naše sestre iz austrijskih Karmela s. Regina Terezija od Isusa i s. M. Josipa od Milosrdne ljubavi Božje, na poziv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, stižu u Brezovicu da osnuju hrvatski Karmel. Vremena su bila teška, a prilike nepovoljne.

"Učinite sve što možete s milošću Božjom, da se naš narod potpuno preporodi u Kristu, i da sve bude prožeto Duhom Božjim, pastiri i stado" (Kronika u arhivu brez. Karmela, 5. IX. 1939; + Alojzije Stepinac) bila je želja blagopokojnog utemeljitelja, nadbiskupa Alojzija Stepinca, a ujedno i zadaća prvog hrvatskog Karmela.

I danas nakon 55 godina života Karmela u Brezovici, u jeku 900. obljetnice Zagrebačke nadbiskupije, poglavar naše nadbiskupije Franjo kard. Kuharić očekuje isto od hrvatskih Karmela: molitvu, žrtvu i ljubav za obnovu naše Crkve i našeg naroda.

"Od našeg hrvatskog Karmela očekujemo čvrste duše, koje će poput mirisnih ruža mirisati pred Trojedinim Bogom, da odvrate gnjev njegov pravedni od kužne močvare grijeha ljudskih, napose naroda hrvatskog. Dao Bog i Mati Božja Karmelska". (Isto, 20. I. 1940; + Alojzije Stepinac).

"Na Badnjak 1939., s dozvolom sv. Stolice, Nadbiskup je kanonski ustanovio Karmel u dvorcu, tiho, bez buke, jednostavno, i zatvorio privremenu klauzuru. U okviru duhovne obnove hrvatskog naroda, koja je provođena prigodom proslave 1300. obljetnice prvih veza sa Sv. Stolicom, na poseban je način ušla i ova ustanova."

ZAŠTITA SVEĆENSTVU I PUKU
BREZOVICI - ŽIVOTNO DJELO ALOJZIJA STEPINCA

"... Stoga u smislu svetih kanona kao i ovlaštenja podijeljenog nam od Svete Stolice, na veću slavu Božju i duhovnu korist hrvatskog naroda, podižemo prvu kuću duvna bosonogih karmelićanki ili Majke Božje Karmelske, u našoj dijecezi u Brezovici. Snagom istih ovlasti Svete Stolice postavljamo i određujemo za prvu prioricu ovoga samostana s. M. Reginu

Sluga Božji u velikom koru obavlja blagoslov Karmela, 15. travnja 1944.

Tereziju iz samostana Innsbruck, i to na tri godine, a po izmaku istih, neka se provedu izbori u smislu svetih odredaba i pravila Reda. Dok podižemo ovaj samostan, gojimo čvrstu nadu, da će ova kuća biti ono što tako vruće želimo, naime kuća molitve, iz koje će se dizati molitve pred Lice Gospodnje kao miomiris ni tamjan. A onda će nebesa rositi odozgora i oblaci milosti Božje dažditi Crkvu zagrebačku i cijeli hrvatski narod"(Kronika u arhivu Karmela, 24. XII. 1939).

Tako je započeo svoj život na hrvatskom tlu naš Karmel u Brezovici. Prvih pet godina sestre su živjele u "dvorcu", koji je tada bio vlasništvo Zagrebačke nadbiskupije, da bi 14. travnja 1944, posred ratnog vihora, preselile u novu kuću blizu "dvorca", izgrađenu za njih.

Značajno je zatvaranje klauzure Karmela pri kojemu je nadbiskup Alojzije izjavio: "Kad zatvorim klauzuru Karmela, bit će za mene najsretniji dan. Ali hoću uzoran Karmel ili nikakav!" (U arhivu samostana, god. 1944).

Sam je slavio prvu Euharistiju sa sestrama, u novoj crkvi, koja je bila podignuta zajedno sa samostanom, u čast Majke i Kraljice Karmela. Očinskom ljubavlju i velikim zalaganjem bdio je nad duhovnom i materijalnom izgradnjom Karmela, jer je želio da Karmel bude oaza molitve, žrtve i ljubavi za svećenike i hrvatski narod. Često je svraćao u Karmel, čak i svaki dan. Subotom bi pred izloženim Svetootajstvom molio sa sestrama svetu Krunicu od 15 otajstava i održao kratki blagoslov. Karmelske blagdane redovito bi slavio sa sestrama, a napose blagdane Majke Božje.

Od vremena do vremena, Nadbiskup, čovjek molitve i meditacije, povlačio se u Karmel, osobito prije važnijih odluka i nastupa, da mu se kroz molitvu i sabranost duša otvori Božjem svjetlu i ljubavi. Zdušno se zanimao i zalagao za molitveni život sestara i često o tome s njima razgovarao. Znao im je izlagati kolike su i kako velike potrebe Crkve i naše nadbiskupije i preporučivao ih je u molitve sestara. Tom prilikom sestrama je ponavljao riječi njihove duhovne Majke sv. Terezije Avilske: "Molitva su otvorena vrata na koja Bog dijeli svoje milosti. Ako zatvorimo ova vrata, ne znam gdje će Bog dijeliti ove milosti." (Prema kronici samostana Karmel Brezovica).

Ovdje valja spomenuti da je Nadbiskup smjestio u brezovički "dvorac" godine 1941. oko 80 napuštene djece svake vjere i nacionalnosti, o kojima su se brinule sestre Naše Gospe iz Zagreba. Mališi su ga brzo zavoljeli, i čim bi opazili da je došao, odmah bi se sjatili oko njega. On im je uvijek nešto donio i na razne načine očitovao im svoju ljubav i naklonost. Ako ne bi baš ništa imao, znao je doći do sestara i moliti kocke šećera za tu dragu djecu. Osobito za malu "šnjoficu", djevojčicu od pet godina, koja je znala sve džepove pretražiti dok nije našla svoj dio bombona. čim je ugledala Nadbiskupa, odmah mu je potrčala u susret i povikala: "Povišeni, ja sam za Tebe mela dvorište, daj mi bonbona!" Takvi susreti bili su dosta fizički naporni, jer su se djeca penjala po Nadbiskupu, vukla ga i potezala amo i tamo. A on u svojoj dobroti i ljubavi dopuštao. Znao je dobro Isusove riječi upućene apostolima: "Pustite dječicu neka dolaze k meni, ne priječite im, jer takvih je Kraljevstvo Božje..." (Mk. 10, 14).

Često se s djecom igrao i obilazio livade skupljajući hrušteve za samo-

stanske patke. Uvijek je za njih imao i vremena i srca.

A Gospodin je trajno ugrađivao u temelje male karmelske obitelji čvrste i srčane duše koje su spremno sve napuštale i u tišini Karmela osluškivale njegovu Riječ, stajale pred Njegovim Licem i vapile za Božje milosrđe i za duhovni preporod svoga naroda.

Ona koja je na poseban način povjerovala toj Božjoj ljubavi i zasvjedočila tu srčanost i hrabrost, bila je suutemeljiteljica brezovičkog Karmela i prva njegova poglavarica, Majka Regina Terezija. Svoj karmelski put započela je u vrlo uzornom i lijepom Karmelu, podno padina Tirola, u Innsbrucku. Odlikovala se velikom gorljivošću i ljubavlju prema Kristu Gospodinu i njegovoj Bezgrešnoj Majci Mariji. Živjela je život molitve u jednostavnosti i radosti srca, bogata darovima Duha, napose mudrošću, oštroumnošću, savjetom i jakošću, a pod lozinkom: LJUBAV-VESELJE-LJUBAV; Moj cilj je Bog - za tim idem; moj svršetak je Bog - tomu se radujem."

Nakon 12 godina tako intenzivnog duhovnog života u tišini Karmela, vraća se u domovinu 24. svibnja 1939. na poziv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca i zajedno s njim osniva prvi Karmel bosonogih karmelićanki u Brezovici, na jugoistočnom dijelu Zagreba, oko 15 km udaljeno od samoga centra grada. Ugradila je oduševljeno svoj život i svoje patnje, kao i radosti, u temelje našeg Karmela. Kroz više od 45 godina bila je goruća baklja vjere i pouzdanja u Božju Providnost, kao i snažnog predanja u volju Božju, žarka moliteljica; žena jaka duha i srca, čiju hrabrost nije slomila ni njemačka vojska, koja je nastojala za vrijeme II. svjetskog rata provaliti u Karmel i zauzeti ga, a sestre raspršiti.

Nadbiskup Stepinac brzo je uočio njezine vrline duha i srca te je imenovao za poglavaricu Karmela. Želio je da sestre odgaja u duhu i karizmi Karmela, prilagođujući ga hrvatskom mentalitetu. Majka Regina Terezija je oko toga nastojala sve do kraja života, a svojom vedrinom i strpljivošću brzo je stekla naklonost i Crkve i našeg naroda. O tome nam govore i brojni prijatelji Karmela, koji, i nakon njezina odlaska u vječnost 22. lipnja 1984, traže duhovnu pomoć Karmela i podržavaju nas svojom materijalnom pomoću.

Danas je njima povjereno u Karmelu u Brezovici moliti i žrtvovati se za svetost "Kristova stada i pastira" u Zagrebačkoj nadbiskupiji i hrvatskom narodu

Ove godine sjećamo se na poseban način života, rada i molitve naše Majke utemeljiteljice Regine Terezije uz desetu obljetnicu njezine smrti. Vjerujemo da zajedno s blagopokojnim utemeljiteljem našeg Karmela Alojzijem kardinalom Stepincem i dalje oblikuje duh Karmela u mnogim mladim srcima koja traže Boga u tišini i šutnji, u vjeri i ljubavi. Dokaz su tome i danas, nakon 55 godina našeg života u Brezovici, brojna duhovna zvanja koja našim Karmelima Gospodin trajno dariva.

Da, Karmel u Kloštar Ivaniću, koji je nastao iz Brezovičkog Karmela 10. 01. 1965. u Jurišićima, pa zatim preselio u Kloštar Ivanić; i Karmel u Šarengradu, osnovan 16. 07. 1988, sada privremeno zbog rata u Zagrebu - Remete, kao i naš brezovički Karmel, koji se sprema na gradnju novog žarišta molitve i žrtve u srcu hrvatskog naroda u pozadini našeg nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke, ne oskudijevajući dobrimi brojnim duhovnim zvanjima, mladim, poletnim dušama, koje se posve predaju Gospodinu i, poput proroka Ilije, nadahnitelja Karmela, otvaraju nebo kišom nebeskih milosti, koja natapa ispaćena i izranjena srca našeg ratom izmučenog naroda.

Snagu molitve i intimnog zajedništva s Kristom Gospodinom Crkva i danas treba i njeguje. Zato smo radosni što smo mogli u bogatu 900 godišnju povijest naše Zagrebačke nadbiskupije, zahvaljujući našem blagopokojnom utemeljitelju Alojziju kard. Stepincu i majci utemeljiteljici Regini Tereziji, ugraditi i svoju malu kap 55-godišnje molitve, odricanja i ljubavi.

Karmel - Brezovica, 24. svibnja 1944.

Sestre karmelićanke

iz Karmela u Brezovici

"Štovanje Majke Božje je nama Hrvatima blisko i u krvi"

(propovijed o blagoslovu crkve 'Marije Pomoćnice' - 27. veljače 1937.)

Nadbiskup Alojzije Stepinac - osnivač župe Marije Pomoćnice u Zagrebu

Dva velika čovjeka, točnije dva velika dostojanstvenika Crkve u Hrvata: nadbiskup ordinarij dr. Antun Bauer i njegov pomoćnik, nadbiskup s pravom nasljedstva, dr. Alojzije Stepinac, radili su zajedno, kad je trebalo osnovati župu Marije Pomoćnice u Zagrebu. Dok je prvi već ozbiljno pobolijevao i samo su ga mjeseci dijelili od dana njegova rastanka s ovim svijetom 7. prosinca 1937. u 82. godini života, drugi je bio u naponu fizičke snage i predan dušom i tijelom svojoj službi, imajući "de facto" u rukama svu brigu za veliku nadbiskupiju. Gradnja novih crkava i osnivanje novih župa u predgrađima Zagreba bio je prioritetni pastoralni zadatak nadbiskupa Alojzija Stepinca. U to vrijeme župa sv. Blaža obuhvaćala je skoro cijeli zapadni dio Zagreba, a i sama je bila vrlo mlada, pa je bilo prijeko potrebno da se na tom teritoriju osnuje više novih župa i sagradi više crkava.

Novoposvećena crkva Marije Pomoćnice na Knežiji - Zagreb

U taj je projekt bila uključena i Knežija s Horvatima, gdje su već jedno nepuno desetljeće djelovali salezijanci, redovnici sv. Ivana Bosca, posjedujući Omladinski dom i kapelu Marije Pomoćnice te razvijajući živu pastoralnu djelatnost. Ali na tom istom području postojao je kulturno-vjerski objekt društva "Samopomoć" na Horvaćanskoj cesti pod ravnanjem g. N. Sobola. Dom je bio sagrađen s ciljem da se ljudi toga kraja, Hrvati katolici, izobražavaju kulturno i vjerski, ali i za to da prema potrebi i mogućnostima postane sjedište župe. Salezijanci su davali vjerske usluge i vjernicima Horvata, služeći u njihovu domu svetu misu nedjeljom i blagdanom. Slučaj je htio da se taj dom počeo graditi iste godine kad i Salezijanski dom na Knežiji. Bio je sagrađen svotom od 300. 000 dinara.

Kad je Nadbiskupski duhovni stol odlučio osnovati novu župu na tom južnom dijelu Zagreba, bilo je logično da će u prvom redu baciti oko na taj dom. Naravno, mogao je doći u obzir i Omladinski dom salezijanaca, ali prednost su imali Horvati. Župa sv. Blaža, na čijem bi se teritoriju odvojila i osnovala nova župa i gradila crkva, dobila je zadatak, neka se zanima za to zdanje kao za mogući objekt nove župe. Ali uprava doma na čelu s predsjednikom i užim odborom već odmah kod prvog susreta s Dr. Mijom Selcem bila je jednodušno mišljenja da bi osnivanje župe u tom domu bilo vrlo teško ostvarivo, dapače nemoguće. Upozoriše da u njihovoj blizini djeluju salezijanci i vode pastoralnu brigu za sav taj narod, napose za mlade i njihove obitelji. Vjernici toga kraja da u velikoj većini idu k njima u crkvu nedjeljom i blagdanom, a djeca u njihov dom svakog dana, kad god su slobodni. Dr. Selec stekao je uvjerenje da se u tom dijelu grada ne bi mogla osnovati nova župa.

Mladi Nadbiskup nije nakon toga uvida više ni jednog trenutka sumnjao da novu župu treba povjeriti salezijancima. Na tom se projektu živo angažirao salezijanac g. Dragutin Brumec. Ta se odluka vrlo dobro uklapala u nadbiskupov osobni plan, tj. da zagrebačkim redovnicima treba povjeriti veći broj župa, ako se želi uspjeti. Time je presjekao gordijski čvor onih svojih savjetnika koji su principijelno smatrali da se nove župe moraju isključivo povjeravati svjetovnom kleru. Proročki se nadahnuo starom istinom Crkve: "Salus animarum lex suprema - Spas duša vrhovni je zakon", kojemu je ostao vjeran cijeli život. Slično je geslo imao i sv. Ivan Bosco: "Da mihi animas, cetera tolle - Daj mi duše, drugo uzmi". Nedjelja 28. veljače 1937, dan otvaranja nove župe Marije Pomoćnice, osvanuo je u svečanom ruhu. Omladinski dom i okolne kuće bile su iskićene svijećama, cvijećem i zastavama.

Impozantan broj maloga klera (ministranata), brižno njegovan u Domu, čekao je dolazak svoga Natpastira pred ulazom u kapelu. Uz velik broj svećenika i redovnika iz grada Zagreba tu su bili i zastupnici svih vjerskih laičkih organizacija susjednih župa. Čim se mladi Natpastir pojavio, pozdravio ga je pljesak naroda i limena glazba salezijanskih omladinaca, zatim deklamacija jednog dječaka s bijelim cvijećem u ruci i Udruženje katoličkih muževa sv. Ivana Bosca s pozdravnim govorom predsjednika g. N. Pasarića. Nadbiskup se izravno uputio u kapelu da tu slavi tihu svetu misu pod kojom je razdragani narod oduševljeno pjevao poznate pučke pjesme. A zatim je slijedio prigodni Nadbiskupov govor. Govor je bio jednostavan i duboko proćućen, sagrađen logičnim slijedom misli, primjeran plastičnom govornikovu prikazivanju jasno zacrtana predmeta, ali i primjeren iščekivanju vjernika. Omladinski dom, naime, koji je punim zamahom djelovao kao pastoralni centar, već skoro jedan cijeli decenij, sad će još intenzivnije i kvalitetnije vršiti taj isti posao kao župski centar. Nadbiskupov govor bio je također iznad svega aktualan i prilagođen prilikama vremena, a uz to i nadahnut pobožnošću prema Bl. Djevici

Mariji, što je karakteristika svih njegovih govora. "Otvara se", rekao je, "treća nova župa na teritoriju grada Zagreba, župa imenom Marije Pomoćnice. Više je župa i crkava, što u gradu što u njegovoj okolici, posvećeno Majci Božjoj. A neke će još biti. To je samo znak, kako je štovanje Majke Božje nama Hrvatima blisko i u krvi. Uostalom, i današnje prilike zahtijevaju da Majku Božju štujemo baš pod ovim naslovom, pod lijepim i punim sadržaja naslovom Marije Pomoćnice. Jer ovo ime odgovara našim današnjim prilikama." "U Svetom pismu čitamo kako je plemenita udovica Judita spasila stanovnike grada Betulije od divljih i okrutnih neprijatelja njezina naroda i njegove vjere. Pa zar se u sličnim prilikama kao nekada Betulija ne nalazi i naš grad Zagreb, središte i centar naše mile Domovine i naših svetinja? Zar se nisu baš u Zagrebu koncentrirale sve zatorne sile najrazličitijih sekti i sektica? Zar ne nastoje da baš tu dođu do izražaja sva moguća nastojanja i težnje neprijatelja naše svete vjere? Svi oni kao po dogovoru jurišaju na zidove našeg katoličkog Zagreba. Hoće da tu u središtu, u žili kucavici, skrše otpornu snagu našeg katoličkog naroda. Već snuju planove o tome, i u duši se potajno raduju, kako će po zauzeću glavnog grada pasti kao zrela jabuka u nezasitnu pohlepu sav naš Božji svijet." "Ali kao što je Judita spasila od nadmoćnog neprijatelja Betuliju, tako će, uzdamo se i vjerujemo, i Djevica Marija spasiti naš katolički Zagreb; Ona koja je Pomoćnica kršćana. To je taj razlog, zašto ova župa nosi ime Marije Pomoćnice. Majka Božja će nas u ovoj gigantskoj borbi učiniti nepokolebivima, čvrstima i neosvojivima. Prije svega u našim duhovnim, a onda i u našim materijalnim potrebama", završio je govor nadbiskup Stepinac. Svečano otvaranje nove župe Marije Pomoćnice živo je odjeknulo i dočekano dobrodošlicom u cjelokupnom vjerskom i laičkom tisku grada Zagreba, pa i dalje širom prostrane nadbiskupije i hrvatske domovine. Ali, odjeknula je u isto vrijeme i Nadbiskupova ljubav prema Blaženoj Gospi, koju je on, kako se sam izrazio, usisao s majčinim mlijekom.

Nikola Pavičić, SDB

Sestre "Služavke Malog Isusa" u Krašiću

Nakon svete smrti velikana sv. Crkve i Hrvatskog naroda došlo je vrijeme da se napokon otkriju Božji planovi i duhovni darovi svete uspomene nadbiskupa i kardinala dr. Alojzija Stepinca. U ovim novim ratnim okolnostima naša hrvatska javnost može upoznati veličinu duha i srca svoga Nadpastira, koji je svoju povjerenu dužnost završio po Božjoj volji časnom mučeničkom smrću kao nevina žrtva za svoj hrvatski narod.

S. Akvilina Paviša, orguljašica u Krašiću, za vrijeme uzništva Sluge Božjega; uz druge sestre i ona je uznastojala olakšati njegovo trpljenje

U malo godina svoga upravljanja Zagrebačkom nadbiskupijom kardinal Alojzije Stepinac učinio je velika i trajna djela koja napokon dolaze na svjetlo dana. I tako je hrvatska javnost počela upoznavati duhovne i tjelesne žrtve velikog i svetog sina svoje domovine Hrvatske. Nakon petogodišnjeg zatvora u Lepoglavi naš časni Zatočenik dolazi u svoje rodno mjesto Krašić na daljnje izdržavanje kaznezatvora na župnom dvoru. Uz župnika Josipa Vranekovića ovdje je našao pet sestara Služavki Malog Isusa.

Po Božjoj Providnosti i planu prve sestre Služavke Malog Isusa došle su u Krašić 1938. godine, kad su bile pozvane od nadbiskupa Stepinca. Uz novčanu pomoć gosp. Janka Matka, zlatara u Zagrebu, i uz svoj novčani prilog, Kardinal je kupio kuću apotekara gosp. Andraševića kad ovaj odlazi u Karlovac. Prve sestre došle su u Krašić 4. rujna 1938. Privremeni stan ustupila im je gospođa Bakalić, a hranom uzdržavala ih je susjeda Josipa Kovačić - sestra gosp. Janka Matka. Još iste godine preselile su se u kuću Jurja Stepinca - Kardinalova brata, koji je živio u Karlovcu. Po želji Nadbiskupa sestre su odmah upisale 20 djevojaka da pohađaju domaćinsku školu pod vodstvom učiteljice sestre Liobe Iveković. Ova škola trajala je samo godinu dana, kad je Narodni odbor grada Karlovca tražio da se zatvori radi pomanjkanja uvjeta za daljnji rad.

Kada su slijedeće godine sestre preselile u kupljenu kuću otvorile su zabavište za predškolsku djecu. Za vrijeme rata sestre su nastavile svoje služenje školskoj djeci, za koju su pripremale hranu koju su dobivali od Ministarstva zdravlja iz Zagreba. Svršetkom rata u svibnju kuću je preuzeo Narodni Odbor, a sestre su se preselile u župni stan, gdje su bile na pomoć bolesnom župniku Andriji Barišiću. To su bili najteži ratni dani kad je stradao i župni dvor, koji su vrijedni župljani nastojali pomoći svatko prema svojim mogućnostima.

Nakon smrti župnika Andrije Barišića sestre su u Krašiću dočekale vlč. gosp. Josipa Vranekovića, koji je došao negdje iz Srbije, gdje je izdržavao vojni rok kao neku kaznu zatvora. To je bilo poratno vrijeme, kad su sve redovničke zajednice morale napustiti Bosnu. Sestre u dogovoru sa svojim poglavarima morale su se snalaziti za daljni život i rad po župama za pomoć svećenicima.

Novi župnik Josip Vraneković našao je tada u Krašiću pet sestara, koje su vodile brigu za poslove na župi, kako glede domaćinstva tako i glede župskog imanja, od kojega se živjelo u ono vrijeme. Ručnim radom za pomoć uzdržavanja zajednice bavila se kao stručnjak s. Salezija Golubić - nećakinja blage uspomene nadbiskupa dr. Antuna Bauera. U to vrijeme svećenici i narod živjeli su vrlo siromašno, ali odano u volju Božju, i s nadom za bolju i sretniju budućnost.

U takvim teškim okolnostima nakon pet godina iz zatvora u Lepoglavi dolazi naš časni zatočenik u Krašić na izdržavanje daljnje kazne. Vrijedni župnik Josip Vraneković već je do tada uspio obnoviti koliko je mogao župni dvor i crkvu od ratnih tragova i razaranja. Župnik je Nadbiskupu ustupio svoju radnu i spavaću sobu, a sam je zadržao za sebe gostinjsku sobu i kancelariju. Videći Kardinal pomanjkanje prostora dao je na tavanskom prostoru mlađim sestrama urediti spavaću sobu. Kardinal je s nama sestrama strpljivo dijelio siromaštvo, na koje se nitko nije tužio. O 10-godišnjem zatočeništvu našeg Kardinala u Krašiću opširno i vjerno govore pisane knjige u inozemstvu "Stepinac mu je ime", od Vinka Nikolića i, pod naslovom "Stepinac", od Alekse Benigara. Tu je prikazana opširna povijest Kardinalova života i rada, čovjeka duboke vjere i stradanja, do svetačke smrti u svom rodnom mjestu u krašićkom župnom dvoru.

Kardinal Alojzije Stepinac ostavio je svome hrvatskom narodu kao duhovnu baštinu primjer duboke vjere, strpljivosti i predanja u Božju volju, kojoj se je predao svim srcem i dušom. Tako je svome narodu ostavio najljepšu uspomenu koju hrvatski narod neće nikad zaboraviti.

Sestre Služavke Maloga Isusa do danas u Krašiću čuvaju časnu i svetu uspomenu na kardinala Stepinca svojim služenjem Crkvi i pomoći župniku.

s. Akvilina Paviša

* DOKUMENTI * (3)

Slobodni izbori u Hrvatskoj 1991. godine omogućili su objektivno pisanje i predstavljanje Sluge Božjega Alojzija Stepinca. Kad je nakon Drugoga svjetskog rata na vlast u Jugoslaviji došao režim inspiriran i djelatan po ideologiji i metodama marksizma i boljševizma, sovjetskog uzorka, putem kojih su se profilirali najrazličitiji protuhrvatski i protukatolički stavovi, bilo je onemogućeno objektivno iznošenje činjenica o ratnim zbivanjima i poratnom progonu Katoličke Crkve. Ta šutnja nametnuta Crkvi imala je za cilj obeshrabriti je, poniziti je i javnosti je predstavljati kao sustavnog neprijatelja narodnih interesa. Embargo na istinu o zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu vrijedio je sve do pada toga režima.

U tom polustoljetnom razdoblju brojni su se izvjestitelji i pisari takmičili koji će više i bezobzirnije okaljati u domaćoj i svjetskoj javnosti lik ovoga hrabrog biskupa i iskrenog hrvatskog rodoljuba. Zbog takva tendencioznog pisanja istina se nije mogla probiti do svijesti i savjesti ljudi. Mnogi su bili obmanuti, zavedeni i, tako formirani, nastavili su širiti podvaljene im netočnosti. Nije pri tom isključena ni sablasna i sablažnjiva propaganda, koja je Crkvu u Hrvata i hrvatski narod nastojala diskreditirati i popljuvati. Začudo se i u najnovije vrijeme takvi nekorektni natpisi pojavljuju u javnosti.

Radi donošenja objektivnog suda o nekim događajima koji su se zbili u Drugom svjetskom ratu, u nastavcima ćemo donositi pojedine dokumente, koji će svim čitateljima i svim tražiteljima istine omogućiti istinito prikazivanje i tumačenje osobe Sluge Božjega. Tako ćemo iz broja u broj upoznavati desetke, stotine i tisuće osoba različitih narodnosti, vjeroispovijesti i svjetonazora, koji svoj životni iskoračaj iz bunkera smrti ili sablasti tamnice duguju zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu.

12. *Dopis preuzv. Dr. Josipa Ujčića, nadbiskupa beogradskog, upravljenog preuzv. Dr. Alojziju Stepincu i odgovor nadbiskupa A. Stepinca:*

Beograd, 29. decembra 1941.

Preuzvišeni!

Ovaj se čas nalazi kod mene pravoslavni pokarpatski biskup Vladimir (kojega su Madjari poslali preko granice) u slijedećoj stvari:

Gornjokarlovački episkop Sava Trlajić nalazi se u Hrvatskoj u zatvoru, navodno u Lepoglavi (?), ili u kojem drugom logoru.

Njegova majka u Beogradu, starica od 87 godina, nalazi se skoro in extremis; željela bi vidjeti sina prije svoje smrti.

Pisao sam i preuzvišenom delegatu Marcone moleći ga, da se zauzme kod Vlade u Zagrebu, neka bi dozvolili episkopu Savi, da smije posjetiti svoju majku: držim, da bi bila to velika utjeha za majku i sina, doista božićna utjeha.

Iz čovjekoljubnih razloga, koji mi diktira kršćanska savjest, a i iz drugih važnih razloga, koji leže u javnom interesu, slobodan sam zamoliti i Vašu Preuzvišenost, da blagoizvoli, ako je ikako moguće, u toj stvari intervenirati.

Preporučam se u molitvu te želeći Vašoj Preuzvišenosti blagoslovljenu Novu Godinu, ostajem u bratskoj ljubavi

Vaš odani Ujčić v. r.

Prilikom dočeka pred kapelicom sv. Šimuna u Daruvaru, 3. lipnja 1939.-uoči dijeljenja sv. Potvrde

Odgovor preuzv. Dr. Alojzija, preuzv. Dr. Ujčiću:

Osobno sam intervenirao kod Poglavnika zajedno sa legatom Sv. Stolice Marconom. Dobili smo odgovor, da toga nema u Lepoglavi. Što smo mogli?

Zagreb, 31 prosinca 1942. Stepinac, v.r.

13. *Pismo Nadbiskupa A. Stepinca Dr. A. Artukoviću, Ministru unutarnjih poslova, u kojem intervenira za sedmoricu slovenskih svećenika odpremljenih u Varaždin:*

Zagreb, dne 8. rujna 1942.

Gospodine Ministre!

Obraćam se na Vas jednim hitnim izvještajem i ujedno molbom. Dekan dekanata Tuheljskog jučer mi je saopćio, da su po nalogu kotarske oblasti u Klanjcu po žandarima uhapšeni i u Klanjec otpremljeni ovi slovenski svećenici:

1. Rantaša Antun, duh. pomoćnik-Kraljevac na Sutli
2. Rančigaj Ivan, duh. pomoćnik-Tuhelj
3. Grobler Franjo, "
4. Kač Franjo, upravitelj župe-Zagorska Sela
5. Neudauer Matija, upr. župe-Sutlanska Poljana,

a navodno:

6. Kodrić Ivan, duhovni pomoćnik-Vel.Trgovišće
7. Fink Ivan, upravitelj župe-Vel.Erpenja.

Svi su ovi svećenici namješteni u duhovnoj pastvi kao duhovni pomoćnici, a trojica (Fink, Neudauer i Kač) kao samostalni upravitelji povjerenih im župa. Spomenuti su svećenici savjesno radili u duhovnoj pastvi, a koliko mi je poznato i politički su bili ispravni. Radi toga mi je ovaj događaj nejasan, a postupak me prilično iznenadio.

Nakon odvođenja trojice upravitelja župa narod je uopće ostao bez svećenika, pa su župljani radi toga uznemireni, jer nemaju svećenika za obavljanje vjerskih čina, a župni uredi kao javni uredi prestali su uopće raditi, te se s pravom bojati žestoke kritike naroda.

Ako bi se moglo prigovoriti da je nezgodno, da ovi slovenski svećenici budu baš u Zagorju namješteni, tj. na granici, onda bih Vas molio, gospodine ministre, da ih se pusti, a ja ću ih premjestiti u središte svoje prostrane biskupije.

Pripominjem, da je Ivan Fink, upr. župe - Velika Erpenja, već više godina u zagrebačkoj nadbiskupiji i da se već posve privikao na prilike u Hrvatskoj.

Koliko sam obaviješten, čini se da je ovo uhapšenje slovenskih svećenika uslijedilo na nalog župskoga redarstva u Varaždinu i da će spomenuti svećenici biti otpremljeni iz Klanjca u Varaždin.

Uvjeren sam, gospodine ministre, da ćete u gornjoj stvari što hitnije uredovati i donijeti povoljno rješenje.

Primite, gospodine ministre, i ovom prilikom moje duboko poštovanje.

Dr. Alojzije Stepinac, Nadbiskup

14. *Bilješka nadbiskupa A. Stepinca zapisana u doba Drugog svjetskog rata, o zauzimanju za gosp. Stevana Ćirića, građanina srpske nacionalnosti:*

Episkop pravoslavni Irinej Ćirić obratio se na mene pismeno, da mu ishodim oslobođenje brata Stevana Ćirića, bivšeg Ministra kojega su Ustaše odveli u logor u Koprivnicu, a bolestan je. Pismo je došlo iz Mađarske iz Novog Sada. Odgovor se nije mogao poslati.

Ali sam otišao u stvari Stevana Ćirića osobno do Poglavnika i zamolio ga da toga čovjeka pusti na slobodu, jer je bio vrijedan i sklon nama Hrvatima, makar je bio Srbin.

Poglavnik na žalost nije bio odviše sklon da popusti, na koncu mi je rekao da će ga dati otpremiti u Srbiju. Rekao sam bolje i to nego da pogine eventualno u logoru.

Kasnije nisam više ništa doznao kako je ta stvar svršila. Izgleda, da je Ćirić prebačen u Srbiju.

Dr. Alojzije Stepinac v.r. Nadbiskup

15. *Pismo Dr. Anti Paveliću, Poglavniku NDH u kojem traži oslobođenje zatočenih svećenika i osuđuje postojanje logora u Jasenovcu:*

Broj: 43/Pr. U Zagrebu, dne 24. veljače 1943.

Poglavniče!

Sa velikim bolom u duši obraćam se na Vas, kao predstavnika Nezavisne Države Hrvatske.

Ja se već mjesecima trudim, da doznam sudbinu svojih sedam svećenika, koji su odvedeni u Jasenovac. Sve je do sada bilo uzalud. Sada je međutim stigao službeni upit hrvatskog konzula iz Ljubljane preko Ministarstva vanjskih poslova za župnika Gornje Stubice Franju Rihara, da se izvjesti, da li je živ, jer ga sestra potražuje.

Iz svega moram zaključiti, da su svi poubijani. Reći će se, da su bili protudržavno raspoloženi. Zašto nisu izvedeni pred sud? Ako nije dosta redovni, zašto nisu izvedeni pred prijeki sud ili barem pred pokretni prijeki sud?

Ovo je sramotna ljaga i zločin, koji vapije u nebo za osvetom, kao što je sramotna ljaga čitavi Jasenovac za Nezavisnu Državu Hrvatsku.

Poglavniče! Što se mene kao svećenika i biskupa tiče, ja velim sa Kristom na križu - Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!!

Ali čitava javnost, a napose rodbina ubijenih traži zadovoljštinu, odštetu, izvođenje krvnika pred sud. Oni su najveća nesreća Hrvatske!

Vjerujte Poglavniče, da me nije vodio ni trunak mržnje, nego ljubav k istini i sreći hrvatskog naroda!

Nadbiskup zagrebački

16. *Pismo Dr. Andriji Artukloviću, Ministru unutarnjih poslova u kojem se traži sloboda djelovanja građana židovskog podrijetla:*

Zagreb, dne 8. svibnja 1943.

Gospodine Ministre!

Slobodan sam dostaviti Vam u prilogu molbu židovske bogoštovne općine u Zagrebu, kojom ista traži slobodu rada za dobro onih, koji su još ostali na slobodi. Sama narav stvari, kako se vidi iz priloga, pravednu molbu preporučuje.

Molim Vas, gospodine Ministre, da toj molbi izađete u susret, da osobama, koje su jedine preostale od općine i upućene u njezino poslovanje, dadete dozvolu rada na naznačenim područjima djelovanja općine, a ukoliko je koja od navedenih osoba u zatvoru, da dadete nalog, da se pusti na slobodu.

Zahvaljujući Vam, gospodine Ministre, za sve, što ste učinili i što ćete učiniti, da spasite naravno-etički i kršćanski karakter našega naroda, izražavam Vam i ovom prilikom moje duboko poštovanje,

Nadbiskup zagrebački

17. *Pismo nadbiskupa A. Stepinca Dr. Josipu Vragoviću, Upravitelju redarstva, Zagreb, 25. siječnja 1944, u kojem se zauzima za građane NDH pravoslavne vjere, oslobođene iz talijanskih logora:*

Gospodine Upravitelju!

Čast mi je obratiti se na Vas u slijedećoj stvari: Dne 22. siječnja 1944. g. došao je jedan transport zatočenika-Hrvata iz Italije, među kojima se nalazilo i ovih sedam /7/ pravoslavaca:

1/ Janković Svetozar
2/ Mutavdžić Lazo
3/ Borivoje Vučetić
4/ Vekić Petar
5/ Kukurić Risto
6/ Dokić Filip i
7/ Marković Mirko

Svi su uhapšeni čim su prešli njemačku granicu i stupili na hrvatski teritorij. Prije polaska iz Italije svima njima je bilo zagarantirano sa strane naše delegacije, koja sada boravi u Italiji, da im se neće ništa dogoditi. Međutim istu večer uhapšeni su i sada se nalaze na redarstvenoj oblasti za grad Zagreb.

Prema informacijama, koje sam dobio, gospodine upravitelju, svi su ovi nedužno odvedeni i protiv njih ne predstoji nikakova optužba, nego jedino su radi toga uhapšeni, jer su pravoslavne vjere.

Ovaj čin uhapšenja mogao bi loše djelovati i na one, koji se nalaze u Italiji i ako saznadu za ovaj slučaj jamačno će se ustručavati napuštati svoje dosadašnje boravište i vraćati se u Hrvatsku.

Stoga molim, gospodine upravitelju, da gore spomenute pustite na slobodu ili ako je to nemoguće, neka ih se dodijeli na rad tvrtki: "Braća Camuletti" građ. poduzeće, Vukotinovićeva ul. 7, koja će ih uputiti poslije toga na rad u Ptuj.

Primite, gospodine ravnatelju, moje poštovanje

Nadbiskup

18. *Pismo nadbiskupa A. Stepinca Dr. Anti Paveliću, Poglavniku NDH, Zagreb, Zagreb, dne 8. kolovoza 1944, u kojem se zauzima u stvari pomilovanja pedeset i četvorice hrvatskih časnika, dočasnika i vojnika:*

Poglavniče!

Neka mi bude dopušteno obratiti se na Vas, Poglavniče, u stvari pomilovanja

pedeset i četvorice hrvatskih časnika, dočasnika i vojnika, koji bi imali biti ovih dana radi čina iz 98 t.1 i 2 kaznenog Zakona suđeni po ratnom sudu na najtežu kaznu smrti.

Poglavniče! Ako su optuženi objektivno i pogriješili, ipak njihova subjektivna nakana ublažuje u mnogočem njihovu krivnju. Prema dobivenim vijestima izlazi, da su oni bili vođeni ipak nekom ljubavlju prema svome narodu. Ako se ta ljubav privede s krivoga na pravi put, biti će od koristi za hrvatski narod i njegovu državu.

Poglavniče! Ja Vas u ime hrvatske javnosti i kršćanskoga milosrđa molim, da spasite Hrvatskoj pedeset i četiri života, koje Vaše pomilovanje i daljnji nadzor za to određenih vlasti mogu privesti na pravi put i učiniti korisnima za naš toliko iskušavani narod.

Poglavniče! Uvjeren sam, da istinski naši narodni i državni probici ne traže glave optuženih, i da baš oni rade protiv tih probitaka, koji od Vas kao državnog Poglavara traže za tolike ljude kaznu smrti. Hrvatska ne smije umirati, ona mora živjeti. Taj naravni zakon oplemenjen je kršćanskim duhom: neću smrti grešnika, nego da se obrati i živi - govori Gospodin.

Kada čovjek čita pisma iz zatvora na smrt osuđenih, nad kojima je osuda izvršena, onda mora duboko žaliti, da takovi ljudi ne služe Hrvatskoj. One, koji su još na životu, Vi možete, Poglavniče, svojim pomilovanjem učiniti korisnima Hrvatskoj. Promjena naime kazne smrti u drugu koju kaznu utjecati će bez sumnje kako na optužene tako i na njihove obitelji, koje bi njihovom smrću ostale bez hranitelja, da svoje živote stave u pravu službu naroda i države.

Poglavniče, izvolite primiti i ovom prilikom izraz moga iskrenog i dubokog štovanja.

Dr. Alojzije Stepinac v.r., nadbiskup

Sluga Božji pronosi moći glave sv. Vlaha u Dubrovniku, 3. veljače 1941.

19. *Pismo nadbiskupa A. Stepinca Dr. Anti Paveliću, Poglavniku NDH, Zagreb, 2. travnja 1945, u kojem se zauzima za komuniste osuđene na smrt: Jovanovića, Bonačića, Krunića, Ilića i Bukovca:*[1]

Poglavniče!
Slobodan sam obratiti se na Vas s molbom za pomilovanje petorice osuđenika - Jovanovića, Bonačića, Krunića, Ilića i Bukovca - koji su dne 29. ožujka o.god. po vojnom ratnom sudu osuđeni na kaznu smrti.
Molim Vas, Poglavniče, da se poslužite Vašom moći te imenovanim promijenite najtežu kaznu smrti u drugu blažu. Uvjeren sam, da će Vaš čin pomilovanja baš prigodom predstojeće godišnjice osnutka naše Države najbolje djelovati.
Slobodan sam skrenuti Vašu pažnju, Poglavniče, naročito na okolnosti u slučaju Jovanovića Velimira, koji se u skupini osuđenih smatra glavnim krivcem. On se kao bivši jugoslavenski časnik i pravoslavac oženio sa katolkinjom u katoličkoj Crkvi i dijete dao krstiti u katoličkoj vjeri, radi čega je bio od prijašnje države proganjan.
Jednako molim, Poglavniče, da pomilujete Luku Mustapića, zapovjednika oružničke postaje u Đakovu, koji je po vojnom sudu u Osijeku osuđen na smrt. On je za vrijeme bivše države uvijek zaštićivao Hrvate u Srbiji, a u našoj Državi odano surađivao s našim i njemačkim vlastima. Prema obavijesti njegova molba za pomilovanje također Vam je već dostavljena.
Izvolite, Poglavniče, primiti izraze moga dubokog poštovanja.

Dr. Alojzije Stepinac v.r., nadbiskup

* * *

[1] O pomilovanju navedenih osoba Nadbiskup je pisao i Generalu Adolfu Sabljaku, zapovjedniku grada Zagreba, 30 ožujka 1945; odgovorio mu je Gen.-poruč. Perčević iz Poglavnikovog vojnog ureda, 14. travnja 1945, javljajući da je smrtna kazna Jovanovića, Bonačića, Krunića, Ilića i Bukovca, preinačena u doživotnu tamnicu.

Uzor vjernosti Kristu Gospodinu

Proslavljena 60. obljetnica biskupskog posvećenja Sluge Božjega Alojzija Stepinca

U petak 24. lipnja, upravo na obljetnicu, svečanim je euharistijskim slavljem te u subotu 25. lipnja prigodnom akademijom proslavljena 60. obljetnica biskupske posvete dr. Alojzija Stepinca, nadbiskupom koadjutorom zagrebačkog nadbiskupa dr. Antuna Bauera. Euharistijskom je slavlju, uz koncelebraciju mons. Giulija Einaudija, apostolskog nuncija u Hrvatskoj, pomoćnih biskupa mons. Đ. Kokše i mons. M. Culeja, te predstavnika Prvostolnog kaptola, prebendarskog zbora, odgojitelja obaju biskupijskih sjemeništa, redovničkih poglavara i brojnih vjernika, predsjedao kardinal Franjo Kuharić.

Zbor zagrebačkih bogoslova spremno se uključio u proslavu 60-te obljetnice biskupskog posvećenja Sluge Božjega

U nadahnutoj propovijedi kardinal Kuharić je, na temelju biblijskih čitanja i dokumenata, orisao Alojzijev biskupski poziv u skladu s Božjim nakanama i Providnošću. "Bog ga je tako ojačao hrabrošću i neustrašivošću da je u teškim vremenima mogao voditi Crkvu Božju. Vjeran načelu odabranom za svoje biskupsko služenje: 'U tebe se, Gospodine, uzdam', nadbiskup Stepinac je, možemo to reći sada nakon 60 godina - ostao vjeran i dosljedan, pa molimo Gospodina da ga nagradi čašću oltara."

U prigodnoj akademiji, koju su zajedno pripremili Nadbiskupsko bogoslovsko sjemenište i Postulatura Sluge Božjega, u predvečerje ređenja 18 mladih svećenika Zagrebačke nadbiskupije, pročitani su tekstovi iz pisama Sluge Božjega, novoposvećenog nadbiskupa koadjutora, te iz njegovih nadbiskupih kronika, što su još jednom živo predočili njegovo neograničeno pouzdanje u Boga i vjeru u nadnaravno poslanje Kristovih svećenika. Nakon što je i Zbor bogoslova otpjevao nekoliko skladbi, kardinal Franjo Kuharić je u vrlo toplom, spontanom govoru s puno ljubavi progovorio o neizrecivoj veličini kardinala Stepinca, koji je postao simbol vjernosti, slobode i prava Crkve u hrvatskom narodu. Način na koji je on živio svoje svećeničko i biskupsko poslanje trajno je nadahnuće svećeničkim pripravnicima, ređenicima i svećenicima za cjelovito, vjerno i oduševljeno služenje Kristu Gospodinu.

Četvrta obljetnica misije "Alojzije Stepinac" u Duisburgu

Listajući Kroniku Postulature u molitvi se sjećamo iseljene Hrvatske. Ovaj put je to Hrvatska katolička misija "Alojzije Kardinal Stepinac" u Duisburgu koju vodi o. Stjepan Mikulan, trećoredac: "U Hrvatskoj katoličkoj misiji 'Kardinal Stepinac' u Duisburgu obilježena je 10. veljače 1991. godine svečanom sv. Misom i akademijom 31. obljetnica smrti Sluge Božjega Alojzija Stepinca. Toga dana misijskom središtu dano je ime: 'Alojzije Stepinac'. Na ulaznim vratima u misiju postavljena je mramorna spomen ploča s likom kardinala Stepinca, a svim vjernicima podijeljene su sličice s kratkim životopisom i likom Kardinala, kako ga je ovjekovječio slikar Ivo Dulčić. Od tada se svake godine na dan smrti kardinala Stepinca slavi sv. Misa, i to je 'Dan naše misije'. Molitvom se utječemo Sluzi Božjemu, da štiti i brani hrvatski narod." (Josipa Polić, pastoralna radnica)

Duisburg: djevojke u narodnim nošnjama pronose sliku Sluge Božjega

"Umro je s blagoslovom Crkve i Naroda"

Uz 60-tu obljetnicu smrti don Frane Bulića

Dana 30. srpnja 1994. navršilo se 60 godina od smrti don Frane Bulića, slavnog hrvatskog misnika i arheologa. Dan prije, pohodiše ga u zagrebačkoj bolnici "Rebro", kamo je iz Splita došao radi operacije bubrega, dr. Antun Bauer, nadbiskup zagrebački i dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup-koadjutor. Na odlasku im don Frane reče: "Nemojte mi zaboraviti na poučavanje kršćanske arheologije! Nastojte oduševiti za to naše svećenike!"

Čim je Sluga Božji saznao za don Franinu smrt, odmah je poduzeo sve potrebno za sprovod. On sam je dao kanoničko ruho za obući pokojnika, odredio svečane zadušnice i blagoslov u zagrebačkoj katedrali, kojima je osobno predsjedao.

Koliko je Sluga Božji cijenio don Franu Bulića vidljivo je iz njegove želje i odlaska na sprovod u Split. Nakon sprovoda izrekao je između ostalog i ove misli o ovom znamenitom Hrvatu: "Posmrtne počasti Monsinjoru Buliću izgledale su meni zapravo ne toliko kao jedan žaloban sprovod, nego kao jedna velika narodna manifestacija. Kad sam tamo u Manastirinama, nad grobovima starokršćanskih mučenika promatrao silan narod, u živom komešanju, činilo mi se, kao da sam na jednom velikom proštenju. Jer, don Frane Bulić ispunio je pune dane ljudskoga života i njegovo djelovanje bilo je od tolikog značenja, da je pogreb i mogao biti više jedna velika priredba posmrtnog priznanja, nego li žalobne svečanosti.

* * *

Don Frane je zaslužio u punoj mjeri sve ono, što mu je iskazano, a ja sam došao na sprovod, da mu barem mrtvom odam najdublje poštovanje, koje sam uvijek prema

Alojzije Stepinac, nadb. koadj. predvodi sprovod don Frane Bulića, u Splitu, 1. kolovoza 1934. (u mitri i plaštu pred katedralom sv. Duje)

njemu gajio, jer je taj veliki čovjek učinio na mene silan utisak već kad sam ga prvi put upoznao. Sa njegovog lica čitao sam neograničenu iskrenost, otvorenost karaktera, ljubav prema pravdi i istini. A to je ono što mi kod svakog čovjeka najviše imponira (...).

* * *

Posjetio sam ga dan prije smrti na zagrebačkoj klinici (...). Rekao mi je riječi sv. Pavla Apostola: 'Cursum consummavi", a onda je u šali dodao "sed fidem non servavi". Ja sam primijetio: 'Monsinjore, nije tako', a on je ponovio i još nekoliko puta naglasio: "cursum consummavi" i s tim smo se rastali.

Poručio mi je nekoliko sati zatim, da zatražim za njega apostolski blagoslov, da vodim brigu o kršćanskoj arheologiji. Za blagoslov je, nažalost,biloprekasno,ali on je izdahnuo s blagoslovom čitave Crkve i čitavog našeg naroda."

* * *

Sluga Božji Alojzije Stepinac zapisao je u kronici Zagrebačke nadbiskupije (Dnevnik I, str. 28-30) sljedeće misli o pokojnom don Frani Buliću i sprovodnim svečanostima u Splitu:

"30. VII. Umro je na klinici u Zagrebu veliki hrvatski učenjak i ponos hrvatskog klera Msgr. Frane Bulić u 88. godini života. Jučer sam ga još vidio na klinici svježeg, a danas je evo mrtav. Naložio sam da veliko zvono zvoni u katedrali, služio sam Requiem posebno za njega u katedrali 31. VII. Kod mene je bio ujutro Dr. Ante Trumbić da mi zahvali što sam osobno odlučio obaviti Requiem i poći u Split na sprovod. Dr. Trumbić je plakao. Razumio sam njegovu bol. Volio je i cijenio čelik karakter don Franu Bulića i zamislio se valjda kod toga u sudbinu i budućnost hrvatskog naroda. Jedan za drugim pada u grob, a režim sve više stišće svaki dah hrvatski (...).

* * *

31. VII. Dođoh na sprovod don Frane Bulića. Cijeli Split bio je na nogama da mu iskaže zadnju počast. Zaista se rijetko viđaju ovakvi sprovodi. I ja sam govorio na sprovodu o Frani Buliću kao karakteru i učenjaku. Govor su u Zagrebu zaplijenili. Dr. Berkovića, liječnika u Splitu, kaznili su zbog govora s 5.000 dinara globe. To je eto sloboda u Jugoslaviji."

RADOST U TRPLJENJU

Četrdesetosma obljetnica sudske presude

Spominjući se dana suđenja i presude Sluga Božji reče 27. kolovoza 1955: "Da mi netko sto godina tumači muku Isusovu, ne bih toliko shvatio i razumio, kao što sam to shvatio i proživio kod suđenja. Kad sam za vrijeme pauze na sudu izlazio, prolazeći ispred publike, kaže mi jedna tobožnja dama, a znamo, kakve su 'dame' tu sjedjele: 'Dolje!' i pri tom lupi nogom o pod. Bio sam miran. Sjetio sam se one sluškinje i Petra i samo u sebi ponavljao: 'Pazi!' Ne popustiti. Uz Božju pomoć izdržati!"

Godine 1956, u predvečerje obljetnice presude, sjetivši se Sluga Božji svega proživljenoga na suđenju, reče župniku Vranekoviću: "Sutra imam razloga, da od srca molim Tebe Boga hvalimo. Bogu hvala, da nismo popustili."

Sutradan kad mu je župnik 'čestitao' na desetoj obljetnici nepravedne presude, Sluga Božji mu pruži ruku, te reče: "To je vrijedno čestitati: tamnicu, prezir, progon, a hvala ide Onoga, koji je dao snagu!"

Dok predstavnici 'narodne' vlasti vode nadbiskupa A. Stepinca u sudnicu, mons. J.P. Hurley, apostolski nuncij, ustaje i pozdravlja ga

On mu je dao snagu da ni jednom riječi, u nijednoj prilici, niti jednim činom nije pokazao prezir prema nepravednim sucima, namještenim svjedocima, krivotvorenim dokumentima. Dapače, Duh Božji mu je dao snagu da je svima i sve velikodušno praštao i molio za svoje progonitelje i progonitelje Crkve Kristove, kako bi, uvidjevši svoju zabludu, prispjeli na put spasenja.

BIJAŠE JEDAN OD NAJBOLJIH SVEĆENIKA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

Protekla je 30. obljetnica od preminuća vlč. Josipa Vranekovića

Sluga Božji i vlč. J. Vraneković u misnom slavlju u župnoj crkvi u Krašiću: u spašavanju duša jačala ih je snaga Kristove žrtve

Ove se godine navršila 30. obljetnica preminuća vlč. Josipa Vranekovića, krašićkog župnika. Njegov se svećenički život tiho, ali veličajno, ugradio u povijest Katoličke crkve u Hrvata. Potpunoma vjeran svojim pretpostavljenima, osobito svome preuzvišenom gostu u župnoj kući, zatočenom nadbiskupu i kardinalu Alojziju Stepincu, izvršio je svoje svećeničko poslanje. Iako od UDBE ucjenjivan, ponižavan, proganjan, globljen, maltretiran, izrugivan, nikada nije posustajao ili odustajao od služenja primljena po svećeničkom ređenju. Metci iz revolvera prohujali su pokraj njegove glave. UDBA mu je zaplijenila motor, jedinu kravu, žito, vino, sve što se našlo unutar župnog dvorišta. I kad mu se bol savila oko srca, razvedrila ga riječ Sluge Božjega: "Župniče, nisam čuo da je bilo koji katolički svećenik umro od gladi. Nećemo ni mi. Vjerujem da ćete Vi imati bolji apetit s ovo malo hrane što se još nađe, nego li oni koji su Vam nepravedno sve oteli. Kad bude trebalo, Bog će nas providjeti. Znam da sve to trpite poradi mene, ali proći će to vrijeme progona. Nije važno hoću li ja to doživjeti. Vi mlađi svećenici hoćete. Kako će se radovati svećenici i vjernici koji su do kraja ostali vjerni".

Premda je vlč. Vraneković već godine 1957. počeo osjećao fizičke boli i slutio poteškoće koje mogu naići, nije mislio na sebe, već je velikodušno i samoprijegorno nastojao omogućiti što bolje uvjete života svome zatočenom Nadpastiru. U toj su veličajnoj ljubavi prema Kristu Bogu objedinjene dvije žrtve: ona što ju je prikazivao zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac i ona koju je darivao njegov svećenik, vlč. Josip Vraneković.

Vlč. Vraneković se rodio 16. ožujka 1921. u Maloj Rakovici, filijali župe Samobor. Za svećenika ga je zaredio, 15. srpnja 1945, nadbiskup Alojzije Stepinac. Prvo mjesto svećeničkog služenja bijaše uprava župe Noršić Selo, a od 1946. bijaše kapelan u Dekanovcu i Nedelišću. Godine 1950. imenovan je upraviteljem, a 1954. župnikom župe Krašić. Otada je, sve do smrti 26. srpnja 1964, bio dekan jaskanskog dekanata.

Njegov uzoran svećenički život, odanost nadbiskupu i kardinalu Alojziju Stepincu, te spisi o zatočeništvu Sluge Božjega u Krašiću vrelo su trajnog nadahnuća svećeničke vjernosti.

Stoga je, vrednujući njegov svećenički život, s punim pravom mons. Franjo Šeper, nadbiskup zagrebački, mogao ustvrditi: "Zagrebačka nadbiskupija ima oko 600 svećenika; opraštamo se s jednim od najboljih."

Nakon izlaska dvobroja 2-3 Glasnika za 1994. godinu na adresu Uredništva je prispjelo puno pisama, svjedočanstava i priopćenja o Sluzi Božjemu. Hvala svim suradnicima, darovateljima i štovateljima Sluge Božjega. S vremenom će neka od tih svjedočanstava biti objavljena na stranicama Glasnika, a druga će biti pohranjena u arhivu Postulature ili će biti priložena u dokumentaciju kod proučavanja pojedinih čudesnih uslišanja koja su se dogodila na zagovor Sluge Božjega.

Nakon pohoda Sv. Oca molimo još usrdnije da po zagovoru Sluge Božjega nastanu dani pomirenja i spasenja. Neka se po očitovanju novih uslišanja Bog proslavlja u životu svojih vjernika.

J. Batelja, postulator

"Hvala Bogu Trojednome i Majci Crkvi, koji nam posredovanjem uzoritog Stepinca iskazuju čudesnu svoju ljubav.

Svećenik iz Hrv. Zagorja - 1986. G."

* * *

"(...) U velikoj nevolji i tjeskobi utekao sam se za pomoć Blaženoj Djevici Mariji i Sluzi Božjemu kardinalu Stepincu. Moja molba je uslišana, te milosti koje sam primio pripisujem našem hrvatskome mučeniku i svjedoku vjere kardinalu Stepincu. Molim Gospodina, da čim prije bude proglašen blaženim, pa svetim, jer on to zaslužuje!

Dok sam bio bogoslov susretao sam i poznavao pok. srpskoga episkopa pakračkog g. Emilijana. On je u jednom razgovoru posvjedočio, da je Sluga Božji Alojzije Stepinac spasio 300 njegovih vjernika, pravoslavnih Srba. Kad je godine 1946. bio lažni, montirani proces protiv kardinala Stepinca, pakrački vladika Emilijan je došao u Zagreb svjedočiti i braniti našega Kardinala, ali mu to nisu dozvolili tužitelji; bio je tri dana pritvoren u Zagrebu i nakon toga poslan u Pakrac (...).

U Ždali, 28. ožujka 1994.
Zahvalni svećenik Antun Gorek, upr. župe."

* * *

"Hvala slugi Božjem Alojziju Stepincu na uslišanoj molitvi u mojim potrebama."

J.B.

* * *

"Hvala ti mučeniče svog Hrvatskog naroda; za nas si patio.
Hvala ti na uslišenim molbama za muža.
Štiti nas i pomaži nam i dalje.

Velika hvala." - N. Vidović.

* * *

"Ovim pismom htjela bih se javno zahvaliti dragom kardinalu Alojziju za sve što mi je pomogao, a posebno za dvije zadnje uslišane molitve. Sv. mise sam platila na nakanu za što skorije proglašenje blaženim, a na njegov grob redovno (sada skupa s djecom) dolazim još od studentskih dana, već 17 godina.

Zovem se Greta Starčević. Bila sam s trećim djetetom trudna i odmah sam ga od prvog mjeseca trudnoće dala u zagovor dragom Kardinalu. Znala sam da će zbog učestalih trudnoća biti i na poslu problema, stambenih i drugih, pa sam se svakodnevnom molitvom utekla njemu za pomoć. Bila sam presretna što sam u katedrali dotakla njegov lijes prošle godine, kada je bio izložen.

Trudnoća je bila cijela u redu no kako je beba bila velika došlo je do komplikacije kod poroda, CTG je bio s ravnom linijom, liječnici su se ustrčali, htjeli su spasiti bebu carskim rezom.

Ja sam se sjetila Kardinalove propovijedi u katedrali i glasno sam i mirno rekla na glas "Kardinale, ti tu sada sa mnom stoj uz krevet i budi dok se beba ne rodi", osoblje me je čudno gledalo, ali od toga trenutka CTG se popravio, i druge stvari, i ja sam rodila bez carskog reza, jednog prekrasnog dečka dugog 52 cm i 4250 grama.

Zove se Mislav-Ivan Starčević, rođen 25.08.1993.

Kada je imao 17 dana počeo je plakati, nakon 3 dana plača upućeni smo hitno u Klaićevu bolnicu, jer je došlo do invaginacije crijeva i trebalo ga je operirati. Meni su rekli da ne plačem, da se nakon par dana beba već pusti kući. Ja sam počela plakati, a onda sam iz novčanika izvadila sličicu A. Stepinca, stavila je u jastučić pod glavu sina i rekla: "Kardinale, ti budi uz njega, a ako je moguće daj da se ne mora operirati." I začudo, 3 minute nakon toga Mislav je prestao plakati, a kod zadnjeg pregleda

Pozdrav Sluzi Božjemu na ulazu u hrvatsko narodno svetište Majke Božje Bistričke

liječnik nas je čudno pogledao i rekao: "Pa vaše dijete ne treba operirati, nije mi jasno, ali idite kući, pa za svaki slučaj mi sutra opet dođite." Došli smo i sutra, sve je bilo u redu, a Vama šaljem i njegovu sliku, da se osvjedočite da je već pravi momak.

Vjerujemo da će Kardinal posredovati i kod rješenja stambenog problema, i za to mu već unaprijed HVALA.
Presretni smo što ste krenuli s tako bogatim sadržajem Glasnika Postulature, i neka vam dragi Bog i njegova Majka Marija po zagovoru kardinala Alojzija stostruko naplati za sav uloženi trud oko proglašenja blaženim dragog Kardinala.

29. 07. 94. Greta Starčević."

* * *

"Pišem Vam u vezi s mojim obraćanjem za zagovor na Slugu Božjega kardinala Stepinca, i moga ozdravljenja.

Čovjek sam u visokim godinama (rođ. 20.05.1927) i bolovao sam od mišićne reume, koja me je godinama mučila u lijevoj ruci, posebno u podlaktici i šaci, te prstima, a djelomično u manjem intenzitetu, i na desnoj podlaktici. U jutro, posebno u hladnijim danima (zima, jesen, proljeće) , šaka i prsti lijeve ruke bili su prilično utrnuti, a kažiprst gotovo ukočen. Da se to popravi morao sam vršiti intenzivnu samomasažu, nakon koje mi se stanje popravilo, za mogućnost gibanja i dnevnog rada. Liječnica, kojoj sam se obratio u ambulanti, rekla mi je da je taj zdravstveni defekt primjeren mojim godinama, te da nema nekog određenog lijeka za to, jedino neka vršim masažu ruku i često gibanje šakama i prstima, kako bi stanje bilo podnošljivo. To sam redovito činio održavajući svoje stanje takvim, da nije došlo do pogoršanja. Da me se pošalje putem zdravstvenog osiguranja u neke toplice, nije se moglo ostvariti glede stanja i stvarnosti u kojoj smo zadnjih nekoliko godina, a ja si kao umirovljenik to ne mogu priuštiti na vlastiti trošak. I tako je moje opisano zdravstveno stanje dalje trajalo.

U siječnju 1994. god. u zagrebačkoj katedrali uzeo sam malu knjižicu sa slikom i opisom života Sluge Božjega kardinala Stepinca, prema kojoj sam se putem molitve obratio Njemu za zagovor za moje ozdravljenje, kako sam uvodno u pismu napisao.

Nakon obraćanja Sluzi Božjem kardinalu Stepincu, meni se nakon tri mjeseca sasvim izmijenilo stanje na dobro u rukama, a da u liječenju nisam poduzimao ništa novo. Nemam više nikakvih teškoća (bolovi, utrnuće, ukočenost), te mogu sve normalno raditi od jutra po dizanju iz postelje. Moja je molitva i molba za zagovor Sluge Božjega kardinala Stepinca, za moje ozdravljenje, uslišana, i smatram se obveznim to Vam javiti.
Hvaljen Isus i Marija!

Sve na veću slavu Božju i posebnu zahvalu Sluzi Božjem kardinalu Stepincu!

Zagreb, 26. travnja 1994. god.
Ranko Radovinović, Zagreb.

* * *

Vjernici koji na zagovor Sluge Božjega Alojzija Stepinca prime milost tjelesnog ozdravljenja neka svojoj zahvali prilože kompletnu liječničku dokumentaciju.

* * *

Primljena uslišanja, preporuke ili suradnju dostavili su: Jelena i Danica - Švicarska; D.P. - Botinec (Zagreb); Antonija FERETIĆ - Rijeka; Pavica BLAŽIĆ - Paukovec (D. Zelina); Zenica De MICHIELI VITTURI - Split; Ivica ELIAŠ - Mendoza (Argentina); Mate ĆAVAR - Velika Gorica; P. Ante KATALINIĆ D.I. - Zagreb; Jozefina BARNA - Zagreb; Jaga SENČAR - Sopje; Prof. dr. sc. Boris IVANIŠEVIĆ - Zagreb.

* * *

Svaki dopis na Postulaturu kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena na Slugu Božjega neka bude potpisan, te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Molitva za proglašenje blaženim Alojzija Stepinca

Gospodine Bože, ti si sluzi svome Alojziju kardinalu Stepincu udijelio milost, ne samo vjerovati u Isusa Krista nego i trpjeti za njega neustrašivim apostolskim žarom i ljubavlju prema Crkvi. Udijeli i nama jakost u ispovijedanju iste vjere i postojanost u trpljenju za nju.

Proslavi Slugu svoga čašću oltara da nam bude primjer i zagovornik u borbama života na putu vječnoga spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

DAROVATELJI ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA ALOJZIJA STEPINCA

Vlč. Antun GOREK, župnik u Ždali; preč. Ivica KECERIN (Missisauga) - Canada; mons. Charles PETRANOVIĆ - Niagara Folls; John HRDI - Cleveland (U.S.A.); Hrvatska Katolička Župa sv. Pavla - Cleveland (žpk. Vlč. Mirko HLADNI); Hrvatska Katolička Misija "Alojzije Stepinac" - Duisburg, o. Stjepan MIKULAN; Hrvatska Katolička Župa "Naša Gospa Kraljica Hrvata" u Torontu (preč. Josip GJURAN); Hrvatska Katolička Unija - sekcija TORONTO (zastupnici gosp. S. CHEH i gosp. S. GRGIĆ); Hrvatska Franjevačka Provincija Sv. Ćirila i Metoda - Zagreb.

POBJEDNIK U ZNAKU KRIŽA (3)

Izlazak iz zarobljeništva

Predstavnici tzv. "Jugoslavenskog odbora", koji je je imao za cilj pridobiti pojedine južnoslavenske narode za borbu protiv Austrije i pripremati osnivanje države Slovenaca, Hrvata i Srba, obilazili su talijanske logore i nagovarali zarobljene časnike i vojnike da kao dobrovoljci pođu na Solunsku frontu i tako pomognu ostvarenju njihovih ciljeva. Toj promidžbi se odazvao, "oduševljen mladenačkim zanosom, da svojoj državi Hrvatskoj pomogne doći do obećavane slobode" (BD, 31. svibnja 1934.) i Alojzije Stepinac, poručnik austrijske vojske.

Solunska je fronta probijena u rujnu 1918, dakle, prije njegova dolaska na to ratno područje. On je, naime, još u talijanskom zarobljeništvu dočekao sklapanje ratnog primirja 11. studenoga 1918. godine i slušao kako se narod tome radovao kličući: "Pace! Pace! - Mir! Mir!"

Došavši na Balkan, kao potporučnik je služio neko vrijeme u Gnjilanima i Prištini sudjelujući na izgradnji ratom razorenih područja. No, već 1919. je demobiliziran te je odlazeći iz vojske izveden u čin rezervnog poručnika, kojeg se odlikovanja kasnije odrekao.

Bilješke iz ratnog doba

Pisma s bojišnice, upravljena Tomi Košutiću, prijatelju iz sjemeništa, za sada su jedini sigurni tadanji odjeci njegove duše.

"Sad shvaćam što znači živjeti iz vjere!"

Mons. Josip Lončarić posvjedočio je kako mu je Alojzije "nekoliko puta pisao i hvalio Boga što je bio pitomac jednog katoličkog zavoda, jer istom sada shvaća što znači živjeti iz vjere".

"Potpuno predanje u volju Božju"

Iz pisama upućenih stricu Matiji Stepincu, kanoniku Kaptola čazmanskog u Varaždinu, sačuvana su tri kratka odlomka, koja svojim sadržajem pokazuju mladenačku ozbiljnost, jasnu vjerničku orijentaciju mladog Alojzija Stepinca, i njegovu potpunu predanost u volju Božju, što će ostati oznaka njegova vjerničkog značaja do smrti, koju će susresti riječima predanja u ruke Božje: "Budi volja tvoja!"

Te odlomke iz Alojzijevih pisama stric je Matija, za pobudu drugim mladićima, osobito onima koji se pripremaju za svećeništvo, objavio u časopisu "Korrespondenz" svećeničkog molitvenog udruženja u Innsbrucku. Iz godine 1916.

Alojzije Stepinac kao srednjoškolac

potječu ove misli: "Danas predvečer, po prvi puta poći ću na stavnju. Kako to hoće dobri Bog, tako će on i sada bdjeti nada mnom i dopustiti da te dane dobro proživim. Kako on odredi, biti će najbolje."

Godine 1918. objavljena su dva odlomka koja su, premda izgovorena drugim riječima, složna sa zapisom iz godine 1916, jer opetovno izriču njegovo predanje u volju Božju. Prvi odlomak glasi: "Nakon što smo napustili poprišta naših prijašnjih ratišta, gdje je rat bio još sasvim podnošljiv, moramo se priviknuti na mnogo teže uvjete ratovanja (s bojišnice oko Gorice prešao je na Piavu). Ali, pod zaštitom Presvetog Srca Isusova i s vjerničkim pogledom na Pobjednika smrti i pakla, borit ćemo se i nadalje i pobijediti. Neka bude onako, kako Bog to hoće! Želim se iskreno preporučiti, i u nadolazećem vremenu, u Vaše svećeničke molitve".

"Sve primiti iz Božje ruke!"

Drugi zapis je kratak, ali alojzijevski sročen: "Za nas u vojničkom odijelu to znači sve primiti iz Božje ruke. To je najbolji put u ovim strašnim vremenima."

Pod zaštitom Majke Božje

Kako je Alojzije prve vojničke dane proveo u Karlovcu, tu je, u kapelici Gospe Lurdske u crkvi Presvetog Trojstva, potražio prvo božansko uporište i vjerničko žarište. Ovim je riječima on sam to posvjedočio pišući iz krašićkog sužanjstva p. Srećku Majstoroviću, 22. svibnja 1957: "Drago mi je, da ste uredili Gospinu kapelu. I ja sam tamo mnogo puta klečao za vrijeme prvog svjetskog rata, kad sam služio vojsku u Karlovcu i odatle otišao na ratište. Učinite sve što je u Vašoj moći, da se raširi pobožnost Majci Božjoj u tom svetištu!"

Opet u rodnom domu

U proljeće 1919. Alojzije javlja roditeljima kako uskoro dolazi kući. U svima otpočne radosno iščekivanje. Pred roditeljski dom dovezao ga je gosp. Grünwald, vlastelin u Zorkovcu, koji bijaše dobar prijatelj Alojzijeva oca. No ubrzo nakon ispričanih ratnih događaja, s tjeskobnim ratnim uspomenama i prosuđujući svekoliku zbilju života, Alojzije odluči ne poći opet u bogosloviju i postati svećenik.

Strahoštovanje pred svećeništvom

Ova je odluka iznenadila mons. Lončarića, strica Matiju Stepinca, a napose majku Barbaru, koja je kroz sve vrijeme Alojzijeva vojnikovanja postila i molila da on postane svećenik, vršeći tako zavjet učinjen kod njegova rođenja. Znakovite su tadanje njegove riječi: "Idem bilo kuda, u bilo koje zvanje, samo u bogosloviju ne!" (VD I, 30). Zašto je Alojzije donio za mnoge tako neočekivanu odluku? Nije isključeno da su ratne grozote ostavile duboki trag u njegovoj duši, kao što su ga posljedično namrle njegovom Krašiću, za

Alojzije nosi hrvatsku zastavu na orlovskom sletu u Brnu 1922

koji je župnik vlč. Stjepan Huzek zabilježio: "Posljedice rata su bogohulstvo, bezvjerstvo i prezir svećenika!" (Spomenica župe). Zapažao je i pomanjkanje discipline među svećenstvom. Osim toga, mnogi njegovi kolege iz sjemeništa, koji nisu otišli na ratište, nakon rata su napustili bogosloviju. Osobno je susreo nekoliko svećenika koji su živjeli u raskoraku s obvezama svoga poziva i davali loš primjer pripravnicima za svećenički stalež.

Ti su se svećenici okupljali u takozvanom "Žutom pokretu", koji je pod kraj Prvog svjetskog rata otpočeo u Senju. Nazvan je "Žuti" po jednoj knjižici žutih korica, u kojoj su iznijeli svoje ideje glede crkvene discipline i tražili dokinuće obveze bezženstva.

Mons. A. Marušić, senjski biskup, odmah je zabranio svećenicima učlanjenje u taj pokret i suspendirao od vršenja svećeničke službe svećenike koji su se učlanili u spomenuti pokret. Kad se isti počeo širiti i u Zagrebačkoj nadbiskupiji, i nadbiskup A. Bauer je suspendirao svećenike koji su se učlanjenjem u "Žuti pokret" poistovjećivali sa "starokatoličkim pokretom" i tako pripremali odvajanje od Rima i Petrova nasljednika.

Sve je to Alojzije duboko proživljavao i u tom svjetlu sebe prosuđivao i zaključio: "Gledao sam sam ovdje u blizini nekoliko žalosnih primjera svećeničkog života. Bojao sam se zato, da ne bih kojom nesrećeom krenuo njihovim putem; odlučio sam: 'Radije ne biti svećenik'."

Ponosit radi katoličke vjere

Pokraj svih kušnji njegova je vjera u nadnaravnost svećeničkog poziva ostala nepokolebljiva. I kad mu je jednog dana, dok je koračao prema župnoj crkvi na jutarnju Misu, apotekar Andrašević pokazao knjižicu "Žuti pokret" s potpisom mjesnoga župnika i s jetkom ironijom dobacio: "Ti si Lojzek klerikalac, pa će te sigurno zanimati ova brošura", Alojzije je s bolom u duši proživljavao tu spoznaju i njome obuzet, "toga dana jedva došao do župne crkve" (VD I, 64). No, ni takve neugodnosti nisu skršile njegov vjernički značaj.

Odgovorno se pripremao za životne bitke i svjesno se ugrađivao u zbilju svakodnevnog života. Upisao je Gospodarski fakultet u Zagrebu, kako bi nakon svršenog naukovanja mogao pospješnije preuzeti očevo gospodarstvo. Začudo, već nakon prvog semestra prekida taj studij, vraća se u Krašić, gdje se gorljivo uključuje u poljodjelstvo, primjenjujući odvažno kršćanska načela života.

On moli i radi. To mu je geslo kojemu će ostati vjeran čitavog života: rad i molitva. Ta se dva čimbenika života upotpunjuju poput vesala u barci: "Ako nedostaje jedno ili drugo, nazaduje se" (Propovijedi na Stari Zavjet). Dok u jednoj ruci drži krunicu, u drugoj drži vojke i upravlja konjima dok polazi u polje ili odvozi vino na prodaju u Karlovac.

Svoje vjerničko dostojanstvo izgrađuje i pokazuje kao student agronomije radom u akademskom društvu "Domagoj", a u Krašiću, nadahnut mislima iz "Zlatne knjige hrvatske orlovske omladine", postaje vrlo zauzet u djelovanju omladinskog gimnastičkog društva "Orlovi". U tom svojstvu sudjeluje na međunarodnom orlovskom sletu u Brnu 1922. godine noseći, u narodnoj nošnji, u svečanom mimohodu hrvatsku trobojnicu. Sudjelovao je i na orlovskom sletu u Đakovu 1924. Duboko prodahnut katoličkim načelima širio je među narodom katolički tisak, osnovao je i vodio tamburaški sastav, te vrlo zapaženo djelovao u mjesnom Vatrogasnom društvu.

U roditeljskom domu svi su ga voljeli, jer i on bijaše dobar svima. Složnost u dobru, međusobno poštovanje i obiteljsko zajedništvo prožimalo je sve članove obitelji, tako da se nije zapažalo niti osjećalo da u kući žive i djeca iz prvog očeva braka. Prema svjedočanstvu ukućana mlađa su ga braća doživljavala kao svojeg odgojitelja, a i on je bio poslušan i u svemu vrlo uslužan.

Svoj značaj jačao je odricanjem, volju samoprijegorom, a organizam Kneippovom metodom. Masirao se snijegom i ledom, a na Novu godinu 1923. okupao se u rijeci Kupi.

"Sine, ženi se!"

Mladi se Alojzije dao svojski na gospodarstvo. Prihvaćao je radosno i najteže poslove. Svaki dan već za jutra polazi na rad u polje ili na kolima odvozi vino na prodaju u Karlovac ili koje drugo mjesto. Nije se gledalo na vremenske prilike; jednakom je upornošću radio po zimi i kiši, po lijepom i olujnom vremenu.

Ocu se svidjelo što je Alojzije svojski prigrlio rad na poljodjelstvu. No gospodarske prilike i Alojzijeva dob tražile su da i on konačno sagradi svoje vlastito ognjište. Stoga mu je otac preporučivao čestitu djevojku iz obitelji Barić u Karlovcu, s kojom je on bio povezan vinskom trgovinom. Kad je Josip shvatio da Alojzije ne prihvaća preporučenu djevojku, svjetova ga ponuditi brak djevojci iz obitelji Medven iz župe Prekrižje. Alojzije je i tu ponudu otklonio. U obim očevim ponudama otkrio je njegovu želju za stjecanjem kuća, šuma i uvećanjem gospodarstva, a on se tome najmanje raduje. I u pripremi za brak on je vjernik. Razmišlja o djevojci s kojom će u potpunosti dijeliti zajedništvo vjerskog života i uvjerenja. Upravo radi toga, sjećao se djevojke Marije Horvat, koja je, dok joj otac bijaše učitelj u krašićkoj školi i orguljaš u župnoj crkvi, redovito dolazila na Misu i pjesmom slavila Boga. Toj djevojci on će očitovati bračnu ponudu. "Glede ženidbe je moj otac veliki liberalac", pisat će on svojoj izabranici u prvom sačuvanom pismu, 24. prosinca 1924. "Sine, ženi se otkud te volja!", reći će vidjevši da Alojzije u tome otklanja njegove savjete.

Kratice:

VD = Dnevnik Josipa Vranekovića, krašićkog župnika

BD = Dnevnik nadbiskupa Antuna Bauera

Evanđeljem bio je zauzet za čast Božju, za slobodu Crkve i naroda, za dostojanstvo i prava svake ljudske osobe prije onoga svjetskog rata, za vrijeme rata i poslije rata! Crkvu je ljubio svim srcem, a Petrovim nasljednicima bio je nepokolebljivo odan i vjeran.
Kao zatočenik umro je u Krašiću 10. veljače 1960. Njegov je grob ovdje u katedrali, i na tom grobu već 34 godine ne prestaje molitva vjernika! Njegov časni grob učinio je ovu katedralu privlačnom i toplom! Cilj hodočasnika! Ali ova je katedrala postala velika ispovjedaonica u kojoj se ispovijeda svaki dan! Kanonici i njihovi suradnici prebendari prema stalnom rasporedu stoje vjernicima na raspolaganju da u sakramentu pomirenja očiste i smire svoju savjest darom otkupljenja Isusa Krista!" On u svom svjedočanstvu sabire svjedočanstva vjernosti svećenika, redovnika i redovnica i nebrojenih vjernika.

NAJSVJETLIJI LIK HRVATSKE DUHOVNE BAŠTINE JE KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC

Nagovor svećenicima, redovnicima, redovnicama i svemu Božjem narodu, u zagrebačkoj katedrali, 10. rujna 1994:

"Tijekom stoljeća, svijetli primjeri svećenika i redovnika Hrvata ostavili su izvrsnu duhovnu baštinu (...). Najsvjetliji lik je, bez sumnje, nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac. Svojom prisutnošću, svojim radom, svojom hrabrošću i strpljivošću, svojom šutnjom i, napokon, svojom smrću, pokazao je da je istinski čovjek Crkve. Spremno je prinio sebe kao najveću žrtvu, samo da ne bi zanijekao vjeru. Ma gdje bio, na slobodi, u zatvoru, i za vrijeme prisilnog boravka u Krašiću, kao pravi pastir, uvijek je bdio nad svojim stadom. U trenutku kada je uvidio da se preko političkih udruženja želi napraviti razdor među svećenstvom i odijeliti Božji narod od Rimske Crkve, nije oklijevao oduprijeti se svom snagom, plativši tu hrabrost uzništvom i pritvorom.
U tom trenutku uzburkane nacionalne povijesti, on je tumačio najautentičniju tradiciju vašeg naroda, koji je od samog početka svog obraćenja Kristu, uvijek ispovijedao duboko zajedništvo s Petrovom Stolicom. To sam već naglasio 1979. godine, za vrijeme svečanog euharistijskog slavlja, prigodom hrvatskoga nacionalnog hodočašća. Tada sam istaknuo 'ljubav i privrženost Hrvata prema Rimskoj Crkvi i Katedri svetog Petra', pozvavši se na Poslanicu hrvatskom narodu i svećenstvu Pape Ivana VIII., u kojoj je između ostalog napisao: 'S očinskom vas ljubavlju grlim i raširenih ruku primam' /Insegnamenti, vol II/1, 1979, str. 1024s./ (...).
Na kraju, upućujem svoje najtoplije pozdrave sestrama koje žive u klauzuri: klarisama, bosonogim karmelićankama, te benediktinkama. Kardinal Stepinac je sve poduzeo da bi podigao samostan sestara karmelićanki u Brezovici. Želio je da njegova biskupija ne bude lišena jedne oaze molitve, odakle bi se dizali neprestani zazivi za svećenike, za redovnike i za sav hrvatski narod."

KARDINAL STEPINAC JE PATNJAMA I KUŠNJAMA PLATIO SVOJU HRABRU PRIVRŽENOST EVANĐELJU

Propovijed Svetog Oca na Misi na Hipodromu, U Zagrebu, 11. rujna 1994:
"U ovom trenutku mislim na svijetle likove brojnih svetaca vaših sunarodnjaka, koje vi dobro poznate. S uzbuđenjem mislim, posebno, na stranicu vaše suvremene povijesti, stranicu vjernosti Kristu i Vrhovnom Svećeniku, napisanu u godinama neposredno nakon drugoga svjetskog rata. Zagrebački nadbiskup, kardinal Alojzije Stepinac bio je protagonist te povijesne stranice, plativši patnjama i kušnjama svake vrste svoju hrabru privrženost Evanđelju."

KARDINAL STEPINAC JE NEUSTRAŠIVOM HRABROŠĆU POSVJEDOČIO PRIPADNOST EVANĐELJU I APOSTOLSKOJ STOLICI

Govor Pape Ivana Pavala II, u Generalnoj audijenciji, 14. rujna 1994:
"U ovom našem stoljeću Hrvatska je ostala uključena u dramu koja se događala na Balkanu, kroz godine između dva svjetska rata, a onda nakon drugog svjetskog rata, u događajima vezanima uz jugoslavensku federaciju i nasljednu krizu. Najveći lik Crkve u Hrvata u tim teškim desetljećima trpljenja bijaše kardinal i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, koji je neustrašivom hrabrošću posvjedočio pripadnost Evanđelju i vjernost Apostolskoj Stolici. Ali ne bijaše on sam. S njime su mnogi pastiri dijelili trpljenje hrvatskog naroda, sve do naših dana, hraneći u svojim vjernicima žar vjere i nade" (cfr. L'Osservatore Romano, 15. IX. 1994).

Zagrebačka katedrala postala je cilj mnogih hodočasnika.
Grob Alojzija kardinala Stepinca učinio ju je
privlačnom i toplom.